

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRASTIS

Prenumerata metams:

Amerikoje	\$2.50
Pietų Amerikoje	3.00
Kanadoje	3.50

Fusel Metų:

Amerikoje	\$1.25
Pietų Amerikoje	1.50
Kanadoje	1.75

Apskeibimų kainų klauskite laišku.
Kreipiantis su kokias nors reikalais
adresuokite:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States

THE BEST ADVERTISING
MEDIUM

Advertising Rates
on Application

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 1

Keleivio Telefonas:
SOUTH Boston 3071

SO. BOSTON, JANUARY-SAUSIO 2 D., 1946 M.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Atskiro Numerio
Kaina 6 centai.

METAI XL

Trys Didieji Maskvoje Padarė Svarbių Nutarimų

Busima taika

Nuo gruodžio 16 d. iki gruodžio 26 d. Maskvoje posėdžiavo "trijų didžiųjų" valstybių, Amerikos, Anglijos ir Rusijos užsienio reikalų ministrai. Jų posėdžiavimas pasibaigęs buvo paskelbtas platus pranešimas apie jų susitarimą ir nutarimus.

Trys Didieji nutarė, kaip bus sudaroma taika su Italija, Suomija, Rumunija, Vengrija, Bulgarija. Nutarta taip, kaip Rusija reikalavo. Iš taikos sudarymo su tomis valstybėmis liko visai pavaryta Kinija, o Francija dalyvaus tikrai taikos sudaryme su Italija. Taikos sutartis paruošti "trys didieji" pavedė patys sau: Amerika, Anglija ir Rusija paruošė taikos sutartis su Vengrija, Bulgarija ir Rumunija; Amerika, Anglija, Rusija ir Francija paruošė taikos sutartį su Suomija. Kai taikos sutartis bus paruoštos, tada bus sukviešta taikos konferencija, kurioje galės dalyvauti ir kitos Jungtinės Tautos, dalyvavusios aktyviai kare.

Tolimųjų Rytų komisija

Japonijai tvarkyti sudaroma "Tolimųjų Rytų komisija", į kurią įeis Amerika, Anglija, Rusija, Kinija, Francija, Olandija, Australija, Kanada, Naujoji Zelandija, Indija ir Filipinai. Dabar veikiančioji "patariamoji komisija" Japonijai tvarkyti, paleidžiama.

Tolimųjų Rytų komisija turės tvarkyti Japonijos reikalus. Visi jos nutarimai turės turėti pritarimą keturių didžiųjų valstybių, Amerikos, Anglijos, Rusijos ir Kinijos.

Tolimųjų Rytų komisija bus vyriausias Japonijos gospadorius, bet turės veikti prisilaikydama ikišiolinių generolo MacArthur'o kariškų patvarkymų. Jos buveinė bus Washingtone, bet ji galės posėdžiauti ir kitose vietose.

Priziūreiti Japonijos tvarkymą vietoje Tokio mieste bus sukurta "aliantų taryba", kuriai pirmininkaus aliantų vyriausiasis karo vadas ar jo atstovas. Į tą "aliantų tarybą" įeis atstovai nuo Amerikos (kuri stato pirmininką), nuo Kinijos, Rusijos ir bendrai vienas atstovas nuo Anglijos, Australijos, Indijos ir Naujosios Zelandijos. Santykiai tarp vyriausio karo vado ir "aliantų tarybos" bus gana painūs ir nevisada aiškūs, kas turės galutiną žodį ginčijamuose klausimuose. Susitarime pasakyta, kad kilius ginčius sprendžia "Tolimųjų Rytų komisija."

Koreja

Sutarta Koreją paimti Amerikos, Rusijos, Anglijos ir Kinijos globon bent penkiems metams. Amerika ir Rusija bendrai sudaro komisiją Korejai valdyti. Ta

komisija tariasi su Korejos žmonių organizacijomis ir stengiasi paruošti Korejoj dirvą demokratiškai vyriausybei. Ta pati komisija savo patvarkymus duoda peržiūrėti Kinijos, Anglijos, Amerikos ir Rusijos atstovams.

Kinija

"Trys didieji" sutaria, kad Kinija turi būti vieninga, demokratiška valstybė. Jie sutaria nesikišti į Kinijos vidaus reikalus. Amerika ir Rusija pasižada ištraukti savo kariuomenes iš Kinijos žemių taip greit, kaip tiksliai japonai Kinijoje bus nuginkluoti ir grąžinti į Japoniją.

Rumunija

Sutarta pasiūlyti Rumunijos karaliui, kad jis įtrauktų į Rumunijos vyriausybę po vieną atstovą nuo Valsiečių ir nuo Liberalų partijų. Papildžius esamą vyriausybę dviem demokratiškais atstovais, Rumunija turės praversti laisvus rinkimus. Tomis sąlygomis Rumunijos valdžia gaus pripažinimą iš Amerikos ir Anglijos.

Bulgarija

Bulgarijot rusai pasiūlyti esamai vyriausybei, kad ji įtrauktų į savo eiles du atstovus nuo demokratiškų partijų. Kada tas bus padaryta, Bulgarijos vyriausybė gaus pripažinimą iš Amerikos ir Anglijos.

Atomų bomba

"Trys didieji" sutarė pakviesti Franciją, Kanadą ir Kiniją, kad visi šie pasiūlytų Jungtinių Tautų Organizacijos visuotinam susirinkimui paskirti komisiją svarstyti klausimus, kurie kyla iš atominės energijos atradimo.

Į tą "atominę komisiją" įeina atstovai nuo visų valstybių, kurios sudaro "saugumo tarybą" ir nuo Kanados. "Atominė komisija" ir saugumo taryba turės plauti uždavinį: a) rinkti žinias apie atomų energijos naudojimą taikiems tikslams, b) prižiūrėti, kad atomų energija nebūtų naudojama ginklavimosi reikalingai, c) daboti, kad valstybės leistų daryti jų ribose atomų energijos gamybos kontrolę.

Apie ką "trys didieji" tyli

Trys didieji nieko nepranešė apie Iraną, apie rusų turkų ginčą, apie Italijos kolonijas, apie Baltijos šalių likimą ir apie Vokietijos vakarines sienas. Tais klausimais arba nieko nebuvo kalbėta, arba nieko nebuvo sutarta.

PER KALĖDAS ŽUVO 414 ŽMONIŲ

Vietoj linksmybių, 414 namų Amerikoje per šias Kalėdas buvo apdegta juoda krepia, nes lygiai tiek žmonių žuvo visokiose nelaimėse. Iš to skaičiaus, automobiliai užmušė 176, o 61 gyvybė žuvo ugnį.

Šių metų gruodžio mėnesį Buffalo miestą ištiko didelės sniego pūgos ir šalčiai. Sniego privertė arti 4 pėdų. Šis vaizdelis parodo, kaip greitai šalo vanduo ugnagesiams gesinant gaisrą.

Kardinolų Internacionalas

Prieš šventes popiežius paskyrė 32 naujus kardinolus. Apie tą jau buvo rašyta. Iš to paskyrimo naujų "bažnyčios kunigaikščių" įstatu yra tas, kad pirmą kartą kardinolų kolegijoj i-talijonai kardinolai bus mažumoje. Per ilgus metus italijonai turėjo neginėjamą monopolį kardinolų kolegijoj ir jie išrinkdavo italijonų popiežių. Dabar gali atsitikti, kad popiežiumi bus išrinktas ir ne italijonas. Nebūtų didelis stebuklas, jei "dolerių šalies" kardinolas kada nors atsistėtų į "švento Petro sostą."

Amerikos įtaka katalikų bažnyčioj dabar žymiai sustiprėjo. 20 milijonų Amerikos katalikų turi penkis kardinolus, visa Pietų Amerika turi 6 kardinolus, o Kanada turi 2.

Amerikos įtaka bažnyčioje sustiprėjo dėl padidėjusios Amerikos įtakos pasaulio Vokietijos gyventojų pažiūrai į dabartinius okupantus. Daugumas vokiečių reiškia didelio nepasitenkinimo, ypatinai jie nusiskundžia Amerikos okupacija, o dėl rusų daugumas jų mano, kad tai yra didžiausia nelaimė.

Nelaimė kasykloj

Sprogimas žemės gelmėse palaidojo 35 mainierius

Praeitą trečiadienį vienoje anglų kasykloje Pineville, Ky. įvyko baisus sprogimas. 35 mainieriai liko palaidoti po griuvėsiais giliai žemėje.

Per didesle pastangas po 4 dienų aštuoni žmonės buvo atkasti gyvi ir du negyvi. Rašant šią žinią kitų likimas dar nebuvo žinomas. Mainierių unija sako, kasykla neprisilaikė saugumo reikalavimų, bet federaliniai tyrinėtojai kol kas nerado jokio apsilėidimo iš kasyklos savininkų pusės. Nelaimės mainose pasitaiko dažnai ir dar nėra surastas budas padaryti mainierių darbą visai saugų.

VOKIEČIAI NEPATENKINTI AMERIKOS OKUPACIJA

Amerikos armijos kontrspionazo pareigūnai tikrino Vokietijos gyventojų pažiūras į dabartinius okupantus. Daugumas vokiečių reiškia didelio nepasitenkinimo, ypatinai jie nusiskundžia Amerikos okupacija, o dėl rusų daugumas jų mano, kad tai yra didžiausia nelaimė.

PITTSBURGHE SUDEGE 2 MOTERYS

Pittsburgho priemiesty Herron Hill per Kalėdas killo gaisras, kuriame žuvo dvi lenkės moterys, Marta Pulowska ir jos dukrė Helena Tolusciak. Jų to, 6 žmonės skaudžiai apgė.

PREZIDENTAS SIULO VIENĄ VADOVYBĘ

Prezidentas pasiuntė kongresui siūlymą sujungti armiją ir karo laivyną vienoje vadovybėje. Prieš tokią vadovavimo sujungimą eriežtai yra pasisakę karo laivyno viršininkai, o armijai jam pritarė. Dabar kongresas turės klausimą išspręsti. Kongrese dėl to girdėti labai įvairių nuomonių.

Kerenskis pas Romanovą

Buvęs laikinosios revoliucinės Rusijos valdžios galva, Aleksandras Kerenskis, šiomis dienomis apėjo Ameriką ir išvyko Australijon. Pakelėj jis buvo sustojęs Hollywoode, kur "Life" magazino atstovas iškėlė jam bankietą ir paskui nuvežė jį pas Michailą Romanovą, buvusį pretendentą į Rusijos sostą, kurį nuverst Kerenskis yra daug prisidėjęs. Jiedu pasisveikino formaliai ir Kerenskis pastebėjęs: "Čia ne taip, kaip buvo Petrograde..." "Ach, ne!" atsakė Romanovas, ir sunkiai atsėduso.

GRAIKIJA BUS DEMOKRATIŠKA VALSTYBĖ

Graikija yra ir bus demokratiška valstybė, sako Graikijos pasiuntinys Amerikoje. Jis užtvirtino, kad Graikijoj kovo mėnesį bus visai laisvi rinkimai ir keli šimtai stebėtojų iš Amerikos, Anglijos ir Rusijos atvyks prižiūrėti, kad rinkimai tikrai būtų laisvi.

AR HAWAJŲ SALOS BUS VALSTIJA?

Vidaus sekretorius H. Ickes siūlo, kad Hawajų salas būtų pripažintos valstija ir būtų 49-ta valstija Unijoje. Jei tas pasiūlymas praeis, Amerika turės 49 valstijas ir turės pakeisti savo vėliavą, vietoj 48 žvaigždžių turės būti 49 žvaigždės.

PAVOGĖ ARKLI SU AUKSINIŲ BALNU

Iš Bombejaus pranešama, kad netoli nuo Hyderabad'o (Indijoje) 6 ginkluoti razbaininkai užpuolė turtingą dvarininką ir atėmė iš jo žirgą su auksiniu balnu. Viskas buvę verta \$18,000.

Berlyne Atrastas Paskutinis Hitlerio Testamentas

FIURERIS NUSIZUDĖ 1945 M. BALANDŽIO 29

Prieš mirtį patvarkė, kad jo ir jo meilužės lavonai būtų sudėginti

Jei kas dar tikėjo, kad Hitleris tebėra kur nors gyvas, tai tokią nuomonę galutinai išblaškė šiomis dienomis amerikiečių atrastas Hitlerio paliktas paskutinis politinis testamentas.

Šitas jo valios pareikšimas buvo parašytas 1945 metų balandžio 29 dieną, kuomet rusai jau bombardavo Berlyną. Testamentą liudija savo parašais Goebbelsas, Burdolfas, Bormanas ir Krebsas.

Paskutinę dieną Hitleris apsigėdė su savo meiluže Eva ir abudu nutarė pasidaryti galą. Testamente fiureris sako:

"Kad išvengti nuvertimo ar pasidavimo gėdos, aš su savo žmona pasirinkom mirtį. Mes norim, kad mūsų kūnai būtų tuojau sudėginti toje pat vietoje, kur aš per 12 metų tarnavau savo liaudžiai."

Del dabartinio karo Hitleris savo testamente kaltina "tarptautinę žydiją," kuri esanti "visų tautų nuodintoja."

Diktodamas savo parei-

kimą, Hitleris, matyt, tikėjosi, kad nacių partija galės da išlikti, nes jis skelbia:

"Prieš savo mirtį aš išmetu iš partijos reichmaršalą Hermanną Goeringą ir atimu visas jam duotas teises. Jo vieton skiriu admiralą Doenitzą." (Goeringas ir Doenitz dabar sėdi karo kriminalistu suole.—Red.)

Toliau Hitleris sako:

"Prieš savo mirtį aš išmetu buvusį SS (šturminkų) vadą ir vidaus reikalų ministrą Heirichą Himmlerį iš partijos ir iš visų jo pareigų. Jo vieton aš skiriu gauleiterį Karlą Hanke."

Goeringas su Himmleriu užtraukė didžiausią gėdą nacių partijai ir visai tautai, sako Hitleris, nes jiedu slapta, be jo žinios, tarėsi su Vokietijos priešais, darė samokslus pašalinti jį iš vadovybės ir norėję patys atsistoti prie valstybės vairo.

Baigdamas savo testamentą Hitleris kreipiasi į vokiečių tautą, kviesdamas ją drausmingai klausyti naujos valdžios ir tęsti karą toliau. Ypač jis ragina kovoti prieš "tarptautinę žydiją," kuri esanti "visų tautų nuodintoja."

DIDELĖS ALGOS TRUKDO NAMŲ STATYBĄ

Amerikai dabar reikia apie 12,000,000 naujų namų, nes daug sugrįžusių karių, kurių dauguma neturi namų. Bankai siūlo jiems lengvų paskolų ir valdžia duoda pagalbą, bet dėl darbo rankų brangumo statyba neina. Daugumas žmonių norėtų pasistatyti sau namelius už \$4,000 iki \$6,000. Bet namelis, kuris prieš karą kainavo \$9,000, dabar kainuoja \$9,000. Ir niekas namų nestato.

500 ATOMINIŲ BOMBŲ PER METUS

Vienas mokslininkas Bostone sako, Amerika dabar per metus gamina 500 atominių bombų. Tas mokslininkas, Langmuir, tą skaičių gauna iš to, kad dabar Amerika atominių bombų gamybai išleidžia per metus 500,000,000 dolerių, o kiekviena atombomba kainuoja milijonas dolerių.

STAMPĖS YRA—CUKRAUS NĖRA

Nuo Naujų Metų galėsimė vėl paleisti apyvartoti cukraus stampos. Už stampę 39 iš knygutės nr. 4 galima bus pirkti 5 svarus cukraus, kurio turės užtekti keturiems mėnesiams.

Bet cukraus truksta ir dar kurį laiką jo bus neužtenkamai. Cukraus trukumas aiškinamas tuo, kad Kuboje pernai metais buvo didelės sausros, o Puertorikoje cukrinių nendrių derlius irgi buvo menkas.

KINIJA NEGREIT SUSILAUKS TAIKOS

Amerikos ambasadorius Kinijoje, generolas G. C. Marshall turėjo pasitarimus su Kinijos nacionalinės vyriausybės ir su Kinijos komunistų atstovais. Jis sako, jms nemažai laiko, kol Kinija susilauks taikos.

Amerika yra pasižadėjusi padėti Kinijai išgauti iš ten 4,000,000 japonų, kurie vis dar randasi Kinijoje. Tas darbas ims apie metus laiko. Dar nėra galutinai nusistatyta, ar Amerika duos laisvą Kinijai, kad kinai patys japonų išdanginimą atliktų, ar Amerika pati tą darbą atliks.

Kinijos komunistai siūlo tuoj pat "sulaikyti" karo veiksmus tarp nacionalinės armijos ir komunistų. Bet jei "veiksmai" bus sulaukyti, Kinijos nacionalinė vyriausybė negalės okupuoti Mandžurijos ir ten turės palikti rusai. Matomai, Kinijos komunistai to ir nori.

SERBAI NUSIVYLĖ

Amerikos vyriausybės staigus persivertimas Jugoslavijos diktatūros pripažinime sukėlė didelį nusiminimą Amerikos serbų tarpe. Jie nesitikėjo, kad Amerika pripažins Jugoslavijai užkartą diktatūrą ir paliks Jugoslavijos kovojančius už laisvę žmones be jokios paramos.

Bet Tito diktatūros pripažinimas nesulaikys Jugoslavų tautos kovą už laisvę, sako Amerikos serbų vadai. Kova dėl laisvės eis ir toliau. Bet Amerika pasitarimo Jugoslavijos budeliams, o ne jugoslavų tautai.

APŽVALGA

AMERIKOS VINGIŲ POLITIKA

Amerika "pripažįsta" Jugoslavijos diktatūrą. Amerika užmiršo savo reikalavimus, užmiršo dargi tą nelemtos atminties Jaltos susitarimą ir pripažįsta Jugoslavijos budelį už "teisėtą Jugoslavijos valdžią." Ką mes ten "pripažįstame"? Į tą klausimą atsako liberališka rašytoja, Dorothy Thompson. Ji sako:

"Mūsų vyriausybė viską žino apie Tito režimą. Tai yra ne tikta slykšti diktatura, kuri vykdo krašte baisų terorą, bet tos diktatūros galva yra Rusijos Kvislingas. Tito pasirodė Jugoslavijoje, kariuotė už savo šalį tikrai tada, kada Vokietija užpuolė Rusiją. Tito buvo Rusijos šnipinėjimo aparato agentas. Daugelis stebėtojų buvo Jugoslavijoje ir visi be jokių išimčių praneša privaičiai, o kai kurie ir viešai, kad Tito turi tikrai mažą gyventojų mažumą už savęs."

Tito yra Rusijos agentas, gina Rusijos interesus strateginėje Balkanų vietoj. Tito pasitarė Rusijai darant spaudimą į Turkiją. Tito režime sėdi daug buvusių aukštųjų kroatų fašistų, kurie persimetė į Rusijos pusę. Tito režimas yra gryniausiu Rusijos ir Vokietijos nacijų kopija. Amerikos valdžia tą viską žino. Bet iš "draugiškumo" Rusijai Amerikos vyriausybė pripažino Jugoslavijai užkurtą rusų diktatūrą. Ar iš "draugiškumo" Rusijai galima Amerika turi teisę pripažinti Jugoslavijos slykštų smurtininką? Klausimas visai tuščias, nes Amerikos politikoj demokratiškai samprotavimai ne daug tesveria. Musų vadai moka "demokratiškai" kalbėti, bet už jų kalbų nestovi nei rimta valia, nei dargi nėra noro padėti pavergtoms tautoms atgauti savo demokratiškas teises. Tai yra liudna teisybė, nors ir labai nemaloni.

"SUSITIKO SU EUROPA"

Per šį karą Rusija, sako, padarėsi dvi "klaidas." Vieną — ji parodė savo žmonėms Europą, o antrą — ji parodė Europai savo žmones.

Kuri iš tų "klaidų" yra didesnė, nesvarbu. Aišku yra vienas dalykas: rusų kareiviai pamatė Europą, apie kokią jie niekada nežinojo. Jie nežinurint į karą, pamatė sočiau ir geriau gyvenančius žmones, o jiems Rusijoje buvo pasakojama, kad Europoje žmonės badauja ir yra "kapitalistų" pavergti. Rusijos kareiviai gavo pamatyti kitoki gyvenimą, negu jie matė sovietiškoj Rusijoje.

Kita Stalino klaida yra ta, kad Europos žmonės pamatė "socialistinės" šalies armiją ir gavo paragauti sovietiško "malonumų." Visoj Europoj, kur tik rusai pasirodė, neapykanta link rusų yra begalinė. Rusai taip be atodainos žmones plėšė, niekino moteris ir vedė save taip netikusiai, jog jokios pagarbos Europos žmonėse jie negalėjo sukelti.

Iš rusų okupuotos Vokietijos vienas socialistas rašo:

"Sovietų idiotai pasiekė to, ko nacių propaganda negalėjo pasiekti per visą laiką. Jo žodžiais, gyventojai taip yra vieningi savo neapykantoj link sovietiško okupantų, jog dargi žinomi komunistai neišduo-

da rusams žinomų nacių, kad jie nepatektų į sovietų rankas." ("Socialistiškij Vestnik").

Panašių žinių praneša Amerikos žurnalistas R. H. Markham iš visai kitos Europos dalies, iš Rumunijos. Jis sako, kad Rumunijos komunistai yra labai neįvykti gyventojų mažuma ir žmonės nekencia jų iš visos savo širdies. Rumunijos gyventojai žiūri į vietinius komunistus, kaip į rusų agentus ir už visus rusų šunybes kaltina komunistus. Jis sako:

"Per paskutinius dešimt mėnesių Rumunijos komunistai sukėlė daugiau neapykantos link Rusijos, kaip visa nacių propaganda per visą Hitlerio laikotarpį." ("C. S. Monitor.")

Europos žmonės pamatė rusus ir atsikando. Rusai pamatė Europą ir dalis iš jų gal parsivest į Sovietiją busimo maišto sėklų. Del vieno yra visai aišku: jei Europos žmonės galėtų laisvai pasisakyti, jie kratytųsi sovietų "globos," kaip pikto pragaro.

NERIMTAS BLOFAS

Kada Amerikos Lietuvių Taryba kvietė Lietuvių Kongresą Chicagoje, atsirado žmonių, kurie sakė, kad Kongresas įvyks per vėlai. Tie žmonės ragino "skubėti" ir kad nepavėlavus su Lietuvos gelbėjimu, tie žmonės sukvietė suvažiavimą į Washingtoną dvi savaites anksčiau, negu buvo šaukiamas A. L. Kongresas. Tada tie "skubūs" Lietuvos "gelbėtojai" rašė:

"...Lietuvos nepriklausomybės bylą galima laimėti tik su skubia akcija Washingtono..."

Vadinasi, reikėjo skubėti į Washingtoną. Tam reikalui misionieriai kvietė savo suvažiavimą į Amerikos sostinę. Jie rinko pinigų tai "skubiai akcijai" paremti. Po šituo "skubios akcijos" šauksmu buvo padėtas Juozas Tysliavos vardas.

Dabar tas pats Juozas Tysliava, "Vienybės" 48 nr. rašo:

"Tikroji kova dėl Lietuvos laisvės dar neprasidėjo."

Ką tai reiškia? Spalių mėnesį Juozas Tysliava kvietė Amerikos lietuvių į "skubią akciją" Lietuvai "gelbėti," o dabar, gruodžio 14 d., tas pats Tysliava sako, kad "kova dar neprasidėjusi." Kada tas žmogus melavo?

Teisybė yra, kad Juozas Tysliava ir tada melavo ir dabar meluoja. Jis žinojo, kad misionierių suvažiavimas su "skubia akcija" Washingtono Lietuvos neįgelbės. Jis žino ir dabar, kad kova dėl Lietuvos laisvės eina visą laiką. Bet Juozas Tysliava yra "poetas," del gražaus žodžio, del pikaus išsireiškimo ir del misionieriško pasipiniginimo jis nevengia leisti dumus į akis ir kalba vieną kartą "už skubią akciją," o kitą kartą porina, kad "kova neprasidėjusi."

Mes iš pat pradžių sakėme, kad misionieriai yra bloferiai, nerimti žmonės. Jie skubėjo užbėgti Amerikos Lietuvių Kongresui už akių; jie norėjo pasipiniginuoti. Todel jie rėkė apie "skubią akciją" Washingtono. Dabar, kai ta "skubiai akcija" padaryta, jie sako, kad kova dar ir neprasidėjusi. Ką po šitokio pasisakymo turi manyti eilinis "misionierius," kurs klausio ty bloferių?

SPOTLIGHTED by the criticism of Dr. Leo Srol (above), French staff physician who resigned, charging that it was as bad as a Nazi concentration camp, the UNRRA shelter for displaced persons at Landsberg, Germany, is shown (right) under official inspection by Lt. Gen. Lucien Truscott (front, left), commander of the American occupation zone in Germany, and Lt. Gen. Walter Bedell-Smith as they visited the camp. (International)

Šio vaizdelio viršuje matosi Landsbergo (Vokietijoje) stovykla, kurią užlaiko UNRRA karo pabėgėliams. Iš kairės matosi francūzų štabo gydytojas Dr. Leo Srol, kuris rezignavo iš tos stovyklos gydytojo pareigų, pareikšdamas, kad žmonės tenai laikomi tokiose sąlygose, kaip nacių koncentracijos stovyklose budavo. Aliantų okupacijos komisija, kuri matosi dešinėje pusėje, buvo nuvykusi ištirti to gydytojo iškeltus kaltinimus.

Maskvos Tarimai

"Trys didieji," Amerika, Anglija ir Rusija, davė Maskvoje pasauliui švenčių dovaną — ilgą pranešimą, kaip jie mano pasaulį tvarkyti. Maskvos dovaną savo dvasia nie niekuo nesiskiria nuo Jaltos ir Potsdamo nutarimų. Kaip Jaltoje ir Potsdame, taip ir Maskvoje galingosios pasaulio valstybės tarėsi ne kaip įgyvendinti pasaulį teisingą, demokratišką taiką, bet ten buvo pasaulio dalybos tarp galingųjų.

Sumušus Vokietiją, Italiją ir Japoniją, trys galingieji pergalėtojai liko pasaulio viešpačiai ir svarbiausias klausimas tarp jų dabar yra, kaip tą pasaulį pasidalinti, kad nereikėtų griebtis ginklo ir muštis tarpusavyje del palaikymo pasisavimimo. Maskvoje buvo bandoma praversti ribos tarp atskirų "jėgų sferų."

Europoje Rusijai liko užleistas tos šalys, kurios jau yra rusų įtakoje: Jugoslavija, Bulgarija, Rumunija, Vengrija, Lenkija, Suomija, Baltijos šalys, Čekoslovakija, pusė Vokietijos, gabalas Austrijos. Ten Rusija yra pilnas gaspadorius, o kalbos apie "laisvų" rinkimus Rumunijoje yra tikrai "del prastų žmonių" akių.

Del Irano ir del Turkijos "trys didieji" nieko nesutarė. Ten dar eis žviginimas, rietenos, "sukilimai." Jei kitur dalybos eis gerai, tai ir ten gal bus surastas kompromisas, iš Irano ir Turkijos nugarų bus išplauti koki juosta galingųjų apetitams pasotinti ir "taika" bus užtikrinta.

Karštos dalybos ejo Azijoje. Sutarta kištis į Kinijos vidaus reikalus, bet tą kištį sutarta vadinti "nesikišimu." Kinijoje ir Japonijoje vyraujančia vieta tenka Amerikai, nors Amerikos dominavimas Tolimuose Rytuose liko pridengtas "Tolimųjų Rytų komisijos," "Aliantų Tarybos" ir kitokiais uždangalais. Kraujuose skandinavima Indonezija palikta Anglijos "jėgos sferoje" ir taikos gamintojai apie 70 milijonų indonezų kovą praėjo tytomis. Taiką ir tylą ten padarys anglų ir olandų tankai su orlaiviais. Taip atrodo dalybos. Iš dalybų puotos liko pavaryti Franciją, už bausmę, kam ji neturi užtenkamai tankų ir bombų. Didelė Ki-

nija liko ne tik pavaryta iš dalybų vaišių, bet pati liko paguldyta ant dalybų stalo dovaną — ilgą pranešimą, kaip jie mano pasaulį tvarkyti. Maskvos dovaną savo dvasia nie niekuo nesiskiria nuo Jaltos ir Potsdamo nutarimų. Kaip Jaltoje ir Potsdame, taip ir Maskvoje galingosios pasaulio valstybės tarėsi ne kaip įgyvendinti pasaulį teisingą, demokratišką taiką, bet ten buvo pasaulio dalybos tarp galingųjų.

Svarbiausias Maskvos nutarimas liečia "atomų bombą." Ką su ja daryti? Žmonės lauko saugavai ir nežino, kaip apsaugoti nuo žmonių išradimo. Sutarta pabandyti atomų energijos gamybą, jos pitaikymą taikos reikalams ir atominės energijos gamybos kontrolę pavesti Jungtinių Tautų Organizacijai. Kaip tas nutarimas veiks ir kaip veiks ta pati Jungtinių Tautų Organizacija, sudaryta kadaise Lietuvoje ir Lenkijoje veikusių "liberum veto" pagrindu, parodysi tikrai ateities. Bet del vieno dalyko abejonių nėra: Maskvos nutarimai yra paremti imperialistinėmis dalybomis, bet ne laisvų tautų apsisprendimu. Maskvos nutarimai bando išlyginti priešingumus tarp trijų galingųjų valstybių ir "užmiršta" milijonus pavergtų, nukriausių ir naudojamų.

Maskvos nutarimai neužtikrina pasauliui demokratijos, bet paskirsto pasaulį į totalitarinės Rusijos ir dvejų demokratiškų galybių įtakų sferas. Maskvos "taikos" pagrindus sprogdins pavergtų tautų kova už laisvę ir pačių didžiųjų tolimėsnių varžytynės.

Pastovi taika, nekalbant jau apie teisingą taiką, iš Maskvos nutarimų negims. Aukų "Keleivio" namui išpirkti gavome iš sekamų draugų: J. Baranowicz iš Riverton, Conn. — \$5, James Matonis iš Clevelando — \$1, Fr. Medzius iš No. Arlington, Mass. — 50c., S. Cerniauski iš Chicago — 50c., J. Silks iš New Haven — \$1, J. Shaknaitis iš Waterbury — 50c., J. Dagilis iš Toronto, Ont. Canada — \$10, Mr. Bendinskienė iš Mildred, Pa. — \$125.

Visiems draugams tariame širdingą ačiū.

Draugų Talka

Gerbiame: Aš, Šaknaitis, sveikinu Jūsų redakciją ir Mai-kį su Tėvu su šventomis Kalėdomis ir Naujais Metais. Geriausių linkėjimų del visų, o labiausiai linkiu seniui, kad per šventes nepasigirtų, nepapultų į džėlą ir į šį laisvą įdėdą 1 dolerį: pusę dolerio aukuoju ant "Keleivio" namo, o už 50 centų prašau prisijusti del manęs "Keleivio" kalendorių 46 metams. Atsiprašau, kad mažai aukauju, bo nedirbu du mėnesiu, sergu, turėjau operaciją, 3 savaites išbuvaugoninė, tai Maikis su Tėvu vis mane aplankydavo,

už ką tariau širdingą ačiū.

Su pagarba, John Shaknaitis, Waterbury, Conn.

Gerbiame: Stai siunčiu \$1.25 del "Keleivio" namo skolos ir velinu tam draugui amžiną gyvenimą ir laimę.

Esu skaitytoja per ilgą laiką. Per trisdešimt metų nuo to laiko kaip mano a.a. Adomas Bendinskis prisiskakė prie "Keleivio." Nuo 1938 metų, sekant Adomo smerti, aš pati gaunu tą laikraštį.

Esu mažo mokslo, bet myliu paskaityti "Keleivį" ir noriu mano draugams duot tą žodį.

Su pagarba, Marijona Bendinskienė, Mildred, Pa.

Gerb. "K." Redakcija! Su šiuo laišku siunčiu money orderį sumoje 15 dol. iš kurių \$5 už "Keleivio" prenumeratą ir \$10 auksa į namo fondą. Šią menkutę mano auką priimkite kaip prisidėjimą prie palaikymo taip brangaus laikraščio "Keleivio."

Siunčiu širdingiausius linkėjimus visam "Keleivio" štabui, ypatingai St. Michelsonui už taip gražiai išauginimą laikraštį ir už perdavimą jo į geras rankas. Tikiuosi, kad tas laikraštis ir toliau pasiliks toks, koks ligi šiol buvo. Tai geriausio pasisekimo naujiems "Keleivio" vairuotojams!

V. Dagilis, Toronto, Ont.

Aukų "Keleivio" namui išpirkti gavome iš sekamų draugų: J. Baranowicz iš Riverton, Conn. — \$5, James Matonis iš Clevelando — \$1, Fr. Medzius iš No. Arlington, Mass. — 50c., S. Cerniauski iš Chicago — 50c., J. Silks iš New Haven — \$1, J. Shaknaitis iš Waterbury — 50c., J. Dagilis iš Toronto, Ont. Canada — \$10, Mr. Bendinskienė iš Mildred, Pa. — \$125.

Visiems draugams tariame širdingą ačiū.

PER ŠVENTES ŽUVO 414 ŽMONIŲ

Per pirmas taikos Kalėdas Amerikoje žuvo 414 žmonių. Dauguma jų žuvo automobilių nelaimėse ant kelių. 68 žmonės žuvo gaisruose, kelios dešimtys muštinėse. Nelaimės per šventes daugumoje pasitaikė del giruokliavimo.

Kas Savaitė

Barbarai Lietuvoje

Vienas "Svetur" bendradarbis, gyvenęs okupuotoje Vokietijoje, davė šiurpių žinių apie padėtį Lietuvoje. Jis sako:

"Per trumpą laiką 1944 metų pabaigoje enkavedistai Vaškų valsčiuje suėmė virš šimto žmonių, kurie buvo žinomi kaip rimti, ramūs, padorūs gyventojai. Daugelis iš jų buvo suimant nušauti ar šautuvų buožėmis užmušti..."

Ir toliau jis sako, kad — "Jauno žmogaus Lietuvos miesteliuose, kaimuose ir vieškeluose beveik nesutiksi."

Tai šitaip tie raudonieji barbarai "laisvina" Lietuvos žmones — kulka ar šautuvo buožė veja į kapus! Nelaiminga Lietuva!...

Pelnų neliečiamybė

General Motors korporacijos šulai ir jų pritarėjai kelia trūkumą. Jie sako:

Prezidentas Truman ir automobilistų sąjoda neturi moralės teisės reikalauti korporacijos, kad ji parodytų savo pelnus. Tai negalų; tai varžymas privacios iniciatyvos ir žmogaus laisvės...

Je, pelnas turi but neliečiamas; jį saugot privalo musų valstybės įstatymai.

O žmogaus - darbininko vargas — tegul jis laipoja, tegul keroja, tegul varteliuose ir takeliuose žydi!

Ateities žmogus, pavartęs istorijos lapus, tikrai stebės musų dienų civilizaciją. Jisai sakys, kad tai buvo tik civilizacijos suteiktas.

"Trauktis iš Indonezijos..."

Vienas komunistų laikraštis praneša tokią naujieną:

"Olandijos komunistų partijos laikraštis ne tik smerkia valdžios politiką — puolimą Indonezijos žmonių, bet reikalauja iš ten traukti lauk armiją."

Galima sutikti, kad Olandijos politika yra smerktina; galima reikalauti, kad būtų ištraukta olandų armija ir Indonezija gautų nepriklausomybę. Bet kaip su rusų armija, kuri pavergė Balkanus, Lenkiją ir Pabaltijo valstybes?

Ten žmonės, kaip tie žvėreliai, gaudomi ir šaudomi! Komunistų laikraštis staigiai nereikalauja, kad Stalino barbarai trauktųsi iš okupuotų šalių...

Komunizmas virto pirmo numerio šarlatanizmu.

Kolegos, bet kam?

Argentinos "Liet. Balso" redaktorius pasiūvė buti pamokslininku. Jis stebisi "del šiurkštaus tulų J. A. V. lietuvių laikraščio tono, vartojamo polemikose su savo kolegomis."

Jam ypač netinka musų laikraščio tonas.

Amerikos lietuvių pažangioji spauda šiuo tarpu neveda tarpusavio ginčų. Visos jėgos yra koncentruojamos kovai už nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą.

Ginčai yra vedami tik su fašistuojančiais smetonizmo garbintojais ir komunistais. O jie ir kovoje už Lietuvos laisvę ir tikrai laisvą pasaulį mums nėra jokie kolegos.

Aišku, kam p. Norkus šypelėjo — komunistams!

Jei nebutų Grigaičio...

Tas vaikinėlis, kuris yra žinomas kaip Julius Smetona, butų tikrai nelaimingas, jei kurią nors dieną mirtų "Naujiųjų" redaktorius Grigaitis. Savo "dvasios peno" St. Strazdas.

jis gauna tik ačiū tam, kad Chicagoje dar gyvena Grigaitis! Skaitykite:

"Šito aktyvaizdoje, Amerikos lietuvių visuomenė yra kviečiama nekreipti dėmesio į piktus ir Lietuvai žalingus p. Grigaičio raštus" ("Amer. Lietuvis," gruodžio 22, 1945)...

Amerikos lietuvių visuomenei tie Juliaus įsakymai taip rupi, kaip pernykštis sniegas. Karpius "Dirva" i: Kybos "Lietuvis" kalba ne už Amerikos lietuvių visuomenę, bet visiškai negausią grupelę Smetonos kavalerių.

Is piršto čiulpė

Komunistų gramafonas Pruseika-Vabalas rašo:

"Maskvos laikraščiai labai daug domės kreipia ir labai daug rašo apie trijų užsienio politikos vadų konferenciją... Saltam ore žmonės, sako, pasidaro draugiškesni" ("Vilnis")...

Ar Chicago "Vilnyje" irgi ūlta, jei "draugas" Pruseika toks draugiškas — iš piršto čiulpia žinias apie tai, ko Maskvoje nebuvo?

Nei Maskvos, nei jokios kitos šalies spauda negalėjo daug rašyti apie tą konferenciją; negalėjo del to, kad ji buvo laikoma prie uždarytų durų.

Pruseika spekuliuoja Stalino patriotų neįmanymu.

K. Grinius UNRRA globoj

"Draugas" gavo žinių, kad United Nations Relief and Rehabilitation agentura paėmė savo globon buvusį Lietuvos prezidentą Dr. Kazį Grinį.

Grinius, nors jau senas žmogus, bet ir jis bėgo nuo bolševikų "laisvintojų."

Dr. Grinius nebuvo nacių pakalikas; jis pabėgo iš nacių nelaisvės.

Žiūrėsim, ar komunistų spauda ir ji apšauks "pro-naciu."

Giria Rooseveltienė

Komunistų spauda vėl giria velionio Rooseveltto žmoną, Mrs. Eleanor Roosevelt. Viename komunistų laikraštyje skaitome:

"Mes jaučiamės, kad ir mes turėsim stiprią atstovę..."

Kada komunistas sako "mes," jis kalba apie savo žmogų.

Dalykas toks. Rooseveltto žmona yra paskirta kaip vienas Amerikos atstovas Jungtinių Tautų Organizacijoj. Rysyje su tuo komunistų laikraštis sako:

"Jėgu, daleiskime, butų buvus paskirta tokia... Lucie... sakykume, — saugok didis perkune nuo tokios bobelkos."

Well, Rooseveltienei mažai garbės turėti tokius garbintojus.

Stalinas grįžo — ura!

Rusijos diktatoriaus Stalinas pagalios sugrįžo į Maskvą. Komunistų spauda džiaugiasi ir šaukia "ura."

Nors Stalinas ir grįžo, bet jis svetui nesirodo. O gal ir tiesa, kad Stalinas nesioja kulka, kuria ji apdovanojus viena artistė.

Rusijos diktatoriaus yra labai ambicingas žmogus, visuomet nori but pirmoj vietoj, bet...

Šiandien už jį kalba Molotovas, o pats vodžius tupi Kremliuje.

Tai nėra geri "laiko ženklai." Jei komunistai butų kiek išmintingesni, jie nešauktų "ura." O gal Stalinas jau ruošiasi aplankyti savo buvusius partnerius, Hitlerį ir Mussolini?

St. Strazdas.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DUONOS NEPRASOIDOMESNI AMERIKOS LIETUVIŲ
KONGRESO MOMENTAIKaip veikė "strategijos
štabas"

Apie Amerikos Lietuvių Kongresą bendrai "Keleivis" skaitytojai jau žino. Šiandien rašiniui aš noriu paliešti tiksliai idomesnius to istorinio suvažiavimo momentus.

Visų pirma tenka pažymėti, kad planą arba programą Kongresui paruošė diena prieš tai suvažiavę Amerikos Lietuvių Tarybos nariai, gi temą arba turinį Kongresui nustatė Rezoliucijų Komisija, kuri susidėjo iš 15 narių.

Rezoliucijų Komisija, kaip vienas amerikiečių spaudos atstovų ją pavadino, buvo kaip ir "Strategijos Štabas". Ji posėdžiavo visą laiką atskirame kambari, svarstydama ir redaguodama delegacijų įnešimus ir darydama savo sumanymus. Ji nuolat buvo telegrafu informuojama apie įvykius Švedijoje, kurios vyriausybė buvo nutarusi išduoti Rusijai apie pusantro šimto karo pabėgėlių iš Pabaltio. Buvo labai jaudinančių valandų. Pavyzdžiui, gauta viena telegrama skelbė, kad Stokholme vyksta didelės darbininkų protesto demonstracijos dėl tų pabėgėlių išdavimo. Kita žinia sako, kad švedų valdžia jau atsisako tuos žmones išduoti, nes dėl bado streiko jie esą tiek nusilpę, kad deportuoti jų negalima. Trečias pranešimas skelbia, kad Maskvos spaudžia, Stokholmo valdžia galų gale sutiko pabėgėlius išduoti. Pabėgėliai dėl to pradėjo žudyti. Stovyklose vykstančios šurpulingos scenos.

Musiškis "Strategijos Štabas" muša telegramą Valtų Departamentui ir prezidentui, prašydamas juos pavartoti savo įtaką Stokholme, kad pabėgėliai nebūtų Rusijos budeliams išduoti. Kartu mušamos telegramos Švedijos parlamento pirmininkui, premjerui, karaliui ir įtakingiesiems Švedijos laikraščiams, kad paveiktų švedų visuomenę.

Visais šiais reikalais Rezoliucijų Komisijai ejo rimtos diskusijos. Čia tarėsi teisininkai, karininkai, diplomatai, žurnalistai ir visuomeninių organizacijų vadai. Pagaliau paaiškėjo, kad Švedija išduoda Rusijai tik tuos pabėgėlius, kurie atbėgo vokiečių armijos uniformose. Lietuvių jų tarpe esą tik 9; kiti esą latviai, estai ir rusai. Civiliai pabėgėliai neišduodami.

Lietuvos pabėgėliai sveikina Kongresą

Didelių susikaupimų delegatai klausėsi, kai ant pagrindų pasirodė du pabėgėliai iš Lietuvos — Vladas Vaitkus ir Edvardas Seibutis. Pasveikinę Kongresą Lietuvos žmonių vardu, šie jauni vyrai papasakojo klaidų dalykų.

Worcester, Mass. CHESTNEY'S CANTEN

VIETA MALONI IR SILTA

Visokių Gėrimų, Alaus, gardžių pagamintų Valgių ir Užkandžių

Čia gaunama ir "Keleivis" pavieniais numeriais

90 MILLBURY STREET WORCESTER, MASS.

"Mane vokiečiai išvežė karo darbams Vokietijoje," pasakoja Seibutis. "Darbo brigadoje buvo 100 žmonių. Iš šimto išliko tik du gyvi. Aš irgi buvau pašautas ir paguldintas dany ligoninėje."

Iš Danijoje jam pavyko atvykti Ameriką, nes jis čia gimęs ir šios šalies pilietis. Tėvai buvo nuvežę jį Lietuvon dar mažą.

Vaitkus davė ilgoką pasiskaitą apie Lietuvos okupantus. Sako, kai vokiečiai pradėjo imti jaunos Lietuvos vyrus savo armijon ir darbams, vaikinai pradėjo slapstytis giriose. Mėnuose susidarė skaitlingi jaunųjų burliai, kurie įsigijo ginklų ir nutarė gyvi nepasiduoti naciams, jeigu tie pradėtų juos medžioti. Kai vokiečiai pasitraukė ir jų vietą užėmė kiti okupantai — bolševikai, tai šitie ginkluoti vyrai nutarė ir jiems priešintis.

Galų gale pradėta suprasti, kad ilgai partizanai neišsilaikys. Pradėjo bėgti į vakarus, per Vokietiją į amerikiečių ir anglų pusę. Apleidami Lietuvą, partizanai paslėpė po saugią tėvų žemę, už kurios laisvę prisiekę kovoti kol bus gyvi.

Šitą sakdamas, jaunuolis išsiima iš kišenės ryšulėlį, pabučiavo jį ir paduoda pirmininkui. "Štai," sako, "Lietuvos žemės krumstelis. Jis aplaistytas mūsų brolių ašaromis ir krauju..."

Salę užviešpatavo didelė tyla ir žmonės pradėjo šluoti tylos ašaras nuo veidų.

Pesimistinė prof. Kazio Pakšto kalba

Kongrese buvo pasakyta daug idomių kalbų. Labai karštą kalbą už mažų tautų nepriklausomybę pasakė kongresmanas O'Konski. Gera kalbėjo ir Amerikos Lenkų Kongreso pirmininkas Rozmarek. Po jo kalbos viena lenkų organizacija įteikė \$100 auką kovai už Lietuvos laisvę.

Už laisvę ir nepriklausomą Lietuvą kalbėjo pulk. K. Grinius, konsulas Daugavardis ir atstovas Žadeikis. "Lietuvos valstybė yra gyva," pareiškė jisai. "Ji būtinai, ir bus gyva. Lietuviai nepasidavė vokiečiams, nepasidavė ir maskoliams."

Bet prof. Pakštas žiūri ir Lietuvos ateitį pesimistiškai. Ne tik Lietuvai, bet ir kitoms Europos tautoms nesimato šviesesnio rytojaus, žiūrint jo akimis.

"Mes esame dalis žustančios Europos," sako jisai. "Dabar garbinama viskas, kas didelis ir galingas. Didelis melas yra geras melas. Didelė, kruvina diktatura — teisinga ir gera valdžia. Tokios demokratinės valstybės, kaip Amerika, Anglija, gnaibo Argentina ir Ispanija, bet lenkiai prieš kruviną šmėklą — Rusiją."

O kuomet teisė viešpatuoti yra pripažinta tiksliai tam, kas didelis, galingas ir žiaurus, tai savaime suprantama, kad mažiems ir silpniesiems gyvenimo negali būti, sako prof. Pakštas. Todel jis ir mano, kad Europa turės žlugti, o kartu su ja turėsime žlugti ir mes.

Jis piktinasi, kad galinga Amerika, sutriuškinusi Italiją, Vokietiją ir Japoniją, dabar pati nusigando savo galybės — nusigando atominės bombos. Bijosi ne tie, kurie tos bombos neturi, bet bijosi tie, kurie turi galingiausią ginklą pasaulyje...

SNIEGAS SUTRUKDĖ TRAUKINIŲ JUDEJIMĄ

Štai kaip išrodė po sniego pūgos Buffalo geležinkelio stotis. Tulą laiką traukiniai negalėjo iėti nei išeiti.

Tai yra situacija, kuri būtų labai juokinga, jeigu ji nebūtų tokia liudna.

Vienas delegatų.

BRIDGEPORT, CONN.

Tai nėra gėda pasakyti, kad Bridgeport valdo socialistai jau per 12 metų ir jų pračius nuveiktus darbus plačiai užgyrė. Tegu skaitytojas nemano, kad Bridgeport socialistinė administracija bent kokiu būdu bando Bridgeport gyventojus padaryti socialistais. Visai ne. Vienok musu komunistiškai "draugučiai" to prisibijoti. Nekurie musu lietuviškai kalbanti "maskoliukai" pradeda sau po nosimi vapsėti, kad mēras McLevy, taip ilgai bebudamas mēru, galis miestą nuvaryti į bankrutą ir susigrąžinti miesto visą turtą galis pabėgti. Taigi, kad nuo tos nelaimės Bridgeportą apsaugoti, komunistai suvienytomis savo spėkomis praieitose rinkimuose tikrai išbandė savo "demokratijos" pajėgas. Į rinkimus pastatė jį vieną kandidatą ir visi kaip vienas už vieną.

Tuli juokdariai mano, kad komunistai būtų tikrai laimėję, bet kad ten kas su manė uždaryti balsavimo vietas, lygiai šeštą valandą vakare ir tas pakenkė jiems, nes vos 245 balsuotojai sušpėjo atiduoti balsą už vieną. Tai skaudus smugis "draugams".

Dabar pažiūrėkime į socialistinės administracijos miesto finansines knygas, kurios yra atdaros del visu, kas nori jas peržiūrėti. Mēras McLevy prēmė nuo demokratų paskutinio mēro sekanti kraiti: Skolos \$16,200,000. Tas atsitiko 1933. Kovo 31 d., 1946, kuomet sukaks miesto metai, skolų bus likę dar \$9 527,000. Balandžio 1 d., 1946 m. pradedant miesto metais ir prasidės taksų sumokėjimas. Taigi, per sekančius 1946-47 metus, t. y., iki balandžio 1 d., 1947, miestas turės išmokėti demokratų ir republikonų buvusių miesto valdininkų padarytų skolų \$1,418,000 ir priedo nuomies gyvenimo negali būti, sako prof. Pakštas. Todel jis ir mano, kad Europa turės žlugti, o kartu su ja turėsime žlugti ir mes.

Jis piktinasi, kad galinga Amerika, sutriuškinusi Italiją, Vokietiją ir Japoniją, dabar pati nusigando savo galybės — nusigando atominės bombos. Bijosi ne tie, kurie tos bombos neturi, bet bijosi tie, kurie turi galingiausią ginklą pasaulyje...

Šios skaitlinės kalba padės už save. Tas skaitlines supranta šio miesto piliečiai, todėl jie ir remia socialistinę Bridgeport administraciją. Musų mieste vis daugiau ir daugiau ran-

dosi socialistų balsuotojų. Bet mano "draugai" komunistai ir toliau balsuos visi už vieną...

Kadangi musų tuli lietuviški komunistai pirštai būria, jog mēras McLevy kada tai pabėgs su miesto išdu, tad aš norėčiau paklausti jus, draugučiai, kaip tie \$4,800 vienos draugijos pinigų galėjo būti išimti iš dviejų vietos bankų ir katin kur tie pinigai dingo — sunyko. Taip. Visi mes žinome, kad pats vyriausias viršininkas ir kaltininkas nusizūdė, bet visgi keista, kad jūs, draugučiai, esate tos draugijos valdytojai ir jūsų parašai pinigų išėmimui buvo reikalingi ir kad ta suma nebuvo išimta iš bankų vienu kartu bei viena diena, bet tesis ilgai laiką. Šitas neiškus nuotikis neskaniai atsiduoda. Pini-gus išimti iš bankų buvo reikalinga šventa traicė ir ta traicė susidėjo didžiulioje iš taip vadinamų "pro-gresyvių".

Atsiminkite mano "prieteliai" aš čia nekalinu jus. Jums primetė kalte jusų broliai, tos draugijos nariai. Šitą čia jums primenu tik delto, kad atkreipti jū-lai atidą į savus reikalus, vietoje rūpintis, ka mēras McLevy su miesto išdu padarys ateityje.

Kaip matote iš skaitlinių, mēras McLevy tokių špų su miesto išdu dar nėra atlikęs, kaip kad jus padarėte savo nesugebėjimą tos lietuviškos draugijos valdy-me ir jos išdu sunaikinime.

Kunigas Kleivinskas iš Minersville prisuntė 50 do-tele savo nesugebėjimą tos lietuviškos draugijos valdy-šelpimui išvietintų lietuvių, me ir jos išdu sunaikinime.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ISTORIJA

SU SPALVUOTU ŽEMLAPIU.

Šitas veikalas parodo, kaip nuo 1905 metų revoliucinės Lietuvos spėkos vedė kovą su caro valdžia, ir kaip tuo pačiu laiku kunigai valdžią rėmė ir gynė; kaip paskui revoliucija pėmė viršų, kaip Lietuva liko palikuoju suota po caro valdžios ir kaip ji buvo apskelbta respublika. Pridėtas didelis spalvuotas žemlapis parodo dabartinės Lietuvos rubėžius ir kaip šalis yra padalyta į apskrčius. Tai yra vienatinė knyga, kuri parodo, kaip gimė Lietuvos Respublika ir kaip ji išrodė. Čia yra visi svarbesni dokumentai: Steigiamosios Seimo nutarimai, taikos sutartis su bolševikais, sutartis su latviais, aprašymas visų mūsų lenkais ir tt. Yra tai ne knyga, bet tiesiog žibintuvai, kuris apšviečia visą Lietuvą ir lauko ir iš vidaus.

Kaina \$1.00

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston, Mass.

navus iš BALF skyriaus prezidento vietos, į jo vietą išrinktas Antanas Barkauskas, pasižymėjęs darbuotojas lietuvių reikaluose.

Už sekančius metus mokesčius pasimokėjo 14 narių, jų tarpe mažytė Margareta Wagner.

Sekantis BALF skyriaus susirinkimas įvyks sausio 11 dieną, 8 val. vakare, Lietuvių Ūkėsų Klubu patalpo-se.

J. D. T.

STRATFORD, CONN.

Svetingos vestuvės

Stratfordas yra miestukas, kuris rubežiuojasi su Bridgeportu, lyg kad būtų raišys ir daiktai. Pavyzdžiui, vienoje pusėje gatvės Bridgeportas, antroje pusėje Stratfordas. Tame Bridgeporto kaimyniskam miestuke yra apsigyvenęs geras skaicius lietuvių. Žinau, kad "Keleivis" keliauja visur, tad jis aplanko ir šios rezidencijinės kolonijos lietuvių šeimas. Visiems yra žinoma, kad stratfordiečiai didžiūojasi tuomi, kad daugumoje jie turi susikurę sau gražius, vienos šeimos namus ir tvarkosi pavyzdin-gai.

Cia vertėtų prisiminti apie vieną slausią keleiviečių šeimą. Motiejų ir Josefiną Bakunus. Tai seni šio miesto gyventojai. Na, ir kas nepažįsta tų gerų kaimynų ir gražios šeimos auklėtojų?

Patys draugai Bakunai nėra visi jauni žmonės. Yra išauklėję penkis jaunuolius, o visai neseniai savo jauniausią sūnų John, suporavo-avedino su Miss Marie Behlen. Jaunas Bakunas yra jauniausias šeimos narys ir jam tėvai išlėkė puošnias vestuves ir tai jau paskutines, nes kiti visi yra vedę.

Jaunas John Bakunas yra sugrįžęs iš Dėdės Samo tarnystos su leitenanto laipsniu, kaip lakunas. Tai malonus jaunuolis. Jo vyresnis brolis Michael Bakunas tarnauja laivyne. Patys Bakunai abudu yra draugingi žmonės ir visų myliniai. Draugas Bakunas yra gabus teatro lošėjas ir mik-lus šokikas, galima jam primesti ir dailės gabumus ir tai nebus nuodėmė.

Kaimynas.

TORONTO, ONT.

Šokiai su užkandžiais

Šeštadienį, sausio 12 d., 7:30 val. vakare, C. C. F. Lietuvių skyrius rengia šokių su užkandžiais.

Parengimas įvyks 404 Bathurst St., Ukrainų salėje. Gros pagerinta lietuvių orkestra. Bus vertingų dovanų. Prašome visus atsilankyti.

Rengėjai.

CLEVELANDO LIETUVIŲ ŽINIAI

Būna kas septintą dieną, pradedant lygiai nuo 5 val. vakare, ant Peck Hall, 1446 East 82nd ir Wade Park Ave., Cleveland, Ohio. Įėjimas 82nd Street. Jurgis Vanagas kalbės temoj: "Keturių Abėlos Karalystės."

Tuoju Užsisakykit Kalendorių

Mūsų kalendorius 1946 metams išejo iš spaudos ir siuntinėjamas visiems užsisiškiams.

Prašome siųsti užsakymus:

"KELEIVIS"
636 Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Kalendorius kainuoja 50c.

PAJIESKOMI AMERI-
KOS LIETUVIAI

Bartuliejus Arno, augantis apskr., buv. gyv. New York.

Braniusaitė Ona, gimus 1890, iš Vidukės valsč., Raseinių apskr., i Ameriką atvyko prieš Did. Karą, iš Ameriką atvyko prieš Did. Karą, buv. gyvenanti Bostone.

Grigienė Kazimiera (Brazauskaitė), buv. gyv. Chicago.

Grinkevičius Povilas, apie 45 m. amžiaus, buv. gyv. Richmond, 1933-39 metais lankė Lietuvoje.

Jasaitis Povilas, kilęs iš Degučių km., Naumiesčio val., Tauragės apskr., i Ameriką atvyko prieš Did. Karą, buv. gyv. New York.

Kavaliauskienė Jozemina Vinsė, gimus 1905 m., Dirvonų km., Ervilko valsč., Tauragės apskr., i Ameriką atvyko po Did. Karą, spėjama gyvena Chicagoje.

Kazlauskienė Karaliukė Marcelė, kilusi iš Eridžių km., Lukšių val., Šakių apskr., i Ameriką atvyko prieš Did. Karą, buv. gyv. Chicago.

Kroklis (Broklis?) Janasaitė Ona, spėjama gyv. Brooklyne.

Kupytė Barbara, buv. gyv. New York.

Lapinskas Antanas, apie 50-60 m. amžiaus, Steigvilų km., Zeimelio val., Šiaulių apskr., buv. gyv. Chicago.

Moliene — Tamašauskaitė Zofija, kilusi iš Kraunų km., Ylakių val., Maziškių apskr., i Ameriką atvyko prieš Did. Karą, buv. gyv. Bostone.

Natardauskienė — Jasulytė Emilija, Degučių km., Naumiesčio valsč., Tauragės apskr., i Ameriką atvyko prieš Did. Karą, buv. gyv. Chicago.

Paulauskis Jonas, Grabšėvių-Dauginčių km., Kartenos val., Kretingos apskr., i Ameriką atvyko prieš pat Did. Karą. Trys jo vaikai (Jonas, Ona ir Olga) gimę Amerikoje.

Petravičius Zofia, gimus 1907 m., Ervilko val., Tauragės apskr., i Ameriką atvyko po Did. Karą, buv. gyvena Chicagoje.

Pieter Albertas, sunus Lindviko, iš Serijų miest., Alytaus apskr., i Ameriką atvyko prieš Did. Karą.

Sikidanskas Leo, iš Nemuno, Tauragės apskr., buv. gyv. New York.

Stulgaičiai, Vincas ir Kazys, Biliūnų vienk., Girkalnio Val., Raseinių apskr.

Svarcas Augustas, sunus Simono, Gaisrų kaim., Antanavo val., Marijampolės apskr., i Ameriką atvyko prieš Did. Karą, buv. gyv. Kanadoje.

Tamašauskaitė Alfonsas ir Mateušas, Kraunų km., Ylakių val., Maziškių apskr., i Ameriką atvyko 1924 m., buv. gyv. Brooklyne.

Vandonskis Martin, sunus Antano, apie 52 m. amžiaus, Trakų apskr., Semeliškių val., Raudonakių kaimo.

Viežauskai, Adolfina ir Aleksandras, abu Amerikoje gimę. Adolfina ištėkusi, buv. gyv. Detroito.

Vilkaitis, apie 25-27 m. amžiaus, buv. gyv. Floroido, tėvai (daktarai) — patys iš Barzdų kaim., Šakių ap. Zatulski-Sumcha, Viola, gimusi New Haven 1909 m.

Zemepatis Aleksandras, Zilys, kilęs iš Ukmergės apskr. Jieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsileipti:

Lithuanian American Information Center,
233 Broadway, New York 7, N. Y.

LIETUVIŲ KONSULATO
CHICAGOJ PAJIESKOJIMAI

Sekantieji asmenys yra pajieskomi ir prašomi atsileipti:

Baciunienė Ona.

Dainelytė Ona, dabar ištėkusi, iš Pievininkų km., Janių val., Šakių apskr.

Jurkščiai, Martynas ir Mykolas, iš Juodstiečių km., Batakių val., Tauragės apskr., gyv. Collinsville, Ill. ir dirbo kasyklose.

Juzmai, Kazys, Domininkas ir Ignas, Vyžančių km., Jalkių val., Maziškių apskr. Kazys ir Domininkas gyvena Chicago apskr., Ignas turi nuosavą ūkį.

Milnavičius — Milinavičius Jonas, iš Šiaulių, gyv. Chicago.

Prancevičius Jurgis (George Frank), gyv. Chicagoje.

Rimdekis Alovos, Norvaidžių km., Grudžių val., Šiaulių apskr., buv. gyv. Scranton, Pa.

Ruzgajai, Juozas ir Stasys, arba jų vaikai, gyv. Chicagoje.

Sidlauskas Antanas, Vaikilauko kaim., Laukuvos val., Tauragės apskr., gyv. Chicagoje.

Simulevičienė — Rimdekaitė Anelė, Norvaidžių km., Grudžių val., Šiaulių apskr., gyv. Scranton, Pa.

Siugzdina, kilę iš Prienu.

Usauskai, Klemanas ir Kazys, Lietuvoje gyvena Šiplynuose, Amerikoje gyv. Chicagoje.

Vaikeklis Kazys, Daukintišės k., Kražių val., Raseinių apskr., gyv. Chicagoje.

Zhalys, gyvena Chicagoje.

Jieškomieji asmenys arba apie juos žinių turintieji prašomi skubiai atsileipti:

Consulate of Lithuania,
30 N. La Salle St., Chicago 2, Ill.

Liaudies teismas Filipinuose nutėisė mirti kvilingą Clark Castille, kuris buvo kaltinamas dirbes su japonais. Per jo kaltę apie 1.000 filipinų pakliuvo į japonų rankas ir buvo nužudyti.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

Mėnesinis paveiksluotas, 32 puslapių žurnalas. Kaina metams \$1.00.

Adresas:

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Koman arčiau, Maike, pasikalbėsime apie šio svieto mandrybes.

—Gaila, tėve, kad šiandien aš neturiu daug laiko su tavim kalbėtis.

—O kur taip skubini?

—Į mokyklą.

—Tfu, su ta mokykla! Koks iš jos pažitkas? Jau tiek metų eini, o da negali man pasakyti, kaip išvirti gero krupniko ant 1946 metų.

—Pasakyti galėčiau, bet tu, tėve, vistiek nepataikysi, jei išvirti, nes gerą degtinę padaryti irgi reikia mokyto žmogaus.

—Na jau tu, Maike, geriau nesikvolk su savo mokytais žmonėmis. Vienas toks, atsiprausiant, mokyta vyras anądien skaitė kokią ten paskaitą apie tai, kas reikia žmogui valgyti. Nuėjau ir aš pasiklausyti. Ir ką gi jis pasakė? Sako, geriausias valgis yra toks, katrais duoda žmogui daugiausia kolerijos. Kaip jis pradėjo apie tas kolerijas kalbėti, tai aš atsisojau ir stačiai pasakiau: „Durnas esi, ir daci!“ Na, ir kur tu, Maike girdėjai, kad kolerija būtų geras daiktas? Juk ir šventas raštas sako: „Nuo bado, vainos ir kolerijos apsaugok mus, Viešpatie!“

—Man rodos, kad tėvas nesupratal, ką jis aiškino. Jis kalbėjo, turbūt, ne apie „kolerijas“, bet apie kalorijas.

—Na, tai koks čia diprenzas, Maike?

—Koks čia yra skirtumas, aš galiu tėvui paaiškinti, bet visų pirma noriu paklausti, ar tėvas žinai, kodėl žmogui reikia valgyti?

—Šiur, Maike, kad žinau. Aš geriu ir valgau dėl to, kad norisi.

—Gera, tėve, bet kodėl norisi?

—Čia durnas klausimas, Maike. Valgyti norisi dėl to, kad pilvas tuščias. Tą juk žino visi.

—Jeigu taip būtų, tėve, tai apie maistą daug rūpintis žmogui nereikėtų. Pilva galima būtų ir oru pripust. Bet ar tu, tėve, ilgai galėtum vaikščioti oru pripumputas?

—Tai ką tu nori šituo priklodu man išvirozyti, Maikė?

—Aš noriu tau įrodyti, tėve, jog gerti ir valgyti reikia ne dėl to, kad pilvas pasidaro tuščias, bet dėl to, kad atstatyti išeikvotą kuno energiją.

—Na, tai kas iš to?

—Iš to, tėve, gaunasi išvada, kad maistas yra geriausias tas, kuris duoda mums daugiausia energijos.

—O kas tai per štofas, ta energija?

—Energija, tėve, yra žmogaus stiprumas.

—Na, tai tu nežinai, Maikė, ką tu šneki. Stiprumo žmogui daugiausia duoda šnapsas.

—Priešingai, tėve. Alkoholis nusilpnina žmogų. Jei daug jo išgersi, tai ir ant kojų nepastovėsi.

—Tai kas reikia gerti, Maikė, kad geriau galėtum faintuotis?

—Pienas yra geriausias gėrimas, tėve. Jis duoda daugiausia energijos. Ir čia mes priešime prie kalorijų, tėve. Tuo vardu vadinasi tas saikas, kuriuo saikuojama energija arba šiluma, kurią kunas gauna iš maisto.

—Ohrat, Maikė, tai tu pasakyk man, kiek aš turiu suvalgyti kalorijų per dieną, kad bučiau drutas vyras?

—Per dieną sveikam žmogui reikia gauti nuo 2,500 iki 4,500 kalorijų, tėve. Tą priklauso nuo to, kokio žmogus amžiaus, kokį darbą jis dirba ir kaip didelis jo kunas. Taigi pasakyti, kiek tau reikėtų kalorijų, nėra taip lengva, tėve. Šitą galėtų tau nustatyti tik gydytojas.

—Na, tai kodėl tu, Maikė, pirma nepasakei man, kad yra toks daiktas, kaip kalorijos? Kaip aš išgirdav tą žodį, tai mislinau, kad tai yra tokia kvaraba, nuo kurios žmonės miršta, ir užtai išvadinau tą žmogų durnium.

—Aš negaliu tavęs visko išmokyti, tėve, jei tu pat nesimckini. Mažiau lankyk salonus, o daugiau skaityk knygas ir laikraščius, tai ant pajuokos saves nepastatysi.

—Ohrat, Maikė, tuoj eisiu namo ir pradėsiu sapninką skaityti.

NERAMUMAI PALESTINOJE

Jeruzalėje ir dar dviejuose Palestinos miestuose įvyko susirėmimų tarp gyventojų ir policijos. Jeruzalėje policijos nuovados buvo apšaudytos iš kulkasvaidžių. Neramumai kilo Tei Avive ir Haifoje. Visoje Palestinoje policija yra „pasirengimo stovyje“, laukiam daugiausia neramumų.

Petras Kropotkinas

Jo gyvenimas, mokslas ir darbai

(Fabaiga)

„Atsineša žmogus savyje iš praeities dar ne visiškai pakankamai įvertintą praeities paveldą, tą visuomeninių papročių pažūrų grūdą, kuris ne išorine prieaspauda remiasi, bet stovi aukščiau jos. Šituo remiasi visa žmonijos pažanga, ir kol žmonės neišsigs kuliškai bei dvasiškai, ji nepažaus, nors ir būtų perdidai kritikuojama ir dažnai, progai atsitikus, ardoma.“

Tačiau tenka pabrėžtinai pastebėti, kad Kropotkinas, evoliucijos progresu statydamas pirmą vietą savi-tarpio pagalbos dėsni, neparankė nei kovos dėl buvimo dėsno, nei šiaip jau kovos faktorių gyvų butybių pasauly. Budamas kovoto-as ir revoliucionierius, jis taip pat turėjo pripažinti, jog gamtos ir visuomeninės žmonių gyvenimas yra kupinas kovos elementų.

Kova yra neišvengiama žmonių veiklos forma, ir žmogus ką sumanęs visad susiduria su gamtinėmis ar socialinėmis kliūtims, kurias jis šiočiu ar tokiu budu turi pašalinti. Kova yra neišvengiama ir reikalinga, bet ji tik tada vaisinėja, kai ji griauja ir naikina gamtos ir visuomenės kliūtis bei trukdymus, kurie pastoja kelią kurybinės jėgos plėtotis. Socialinė kova ypačiai tik tada yra sveikas ir progresyvus reiškinys, kai ji, naikindama senas visuomeninio gyvenimo formas, skina kelią naujoms institucijoms bei įstatymams, kurios yra pagrįstos daug platesnės laisvės, teisingumo ir solidarumo principais. Darbo žmonių kova su priešpaura ir naudojimu yra progresyvus faktorių, tačiau Kropotkinas perspėja proletariatą, kad jo kova neišsigs, kad ji neviršų kova dėl valdžios ir viešpatavimo.

Daug kas — jų tarpe ir Brandes — stengėsi Kropotkiną sulginti su kitu dideliu Rusijos žmogumi, butent su Tolstojumi. Ir Tolstojus daug kartų buvo pareiškęs norą asmeniškai susipažinti su caro vyriausybės nubaus-tu ir pabėgusiu kunigaikščiu, nes jis „iš jo daug ko pramokės.“ Bet tarp šitų dviejų dvasios karžygių buvo nenugalimas priešingumas. O šis priešingumas buvo tas, kad Tolstojus, protestuodamas prieš aukšto-

sios klasės žiaurumą, šurkštumą, o taip pat grisdamas savo idealus, rėmė dievybės autoritetą, o dabartinio gyvenimo ir tvarkos negėrovės tikėjo esant galima pašalinti paneigimu ir atsisakymu nuo žemiškos laimės, askeze.

Gi Kropotkinas savo teorijas, visą savo socialinę filosofiją rėmė žmogumi bei jo prigimtomis ypatybėmis ir laimės jėga, harmoningam ir absoliučiai laisvam visų žmogaus reikalavimų bei troškimų patenkime, pabrėždamas, kad nauja, daug tobulesnė gyvenimo tvarka, tik per kurybinę veiklą ir per aktingą kovą tegali būti pasiekta.

Kropotkinas visų pirma buvo žemiškas žmogus. Jis mėgo gyvenimą gražų ir prakilnų gamtoje, apie tai gražiausiai liudija jo vaikystės aprašymas „Revoliucionieriaus užrašose.“ Jis norėjo ir stengėsi, kad didžiausi gamtos lobiai, meno ir mokslo turtai visiems žmonėms, be kokių išimčių, būtų prieinami. Todėl jis dideliai nemėgo ir niekino tas kliūtis, kurios liaudies masėms kliudė pažinti tiesos ir grožio šaltinį. O šios kliūtys susidarė per pačius žmones, nes, kaip jis savo „Etikoje“ esąs įrodęs, gamtoje kiekviena pradžia esanti dorovinga, ir gamta jokių budu nesanti amoralinga, kurios liaudies mases naudoja. Kropotkino visuomeninės santvarkos idealas yra laisvės pagrindais sudaryta autonominių komunų ir bendruomenių sąjunga.

Savo knygoje „Duonos už kariavimą“ iškaito Kropotkinas milžiniškus dabar jau žmonijos turimus turtus ir parodo nuostabias dirbtuves ir mašinas, kurias kolektyvinio darbo dėka žmonija yra įsigijusi. Jau šiandien organizuotu darbu įgijamų produktų visiškai pakaktų, panorėjus visiems garantuoti pragyvenimo lėšas, ir jei milžiniškas miestų namų, įmonių dirbtuvių, dirbamos žemės, transporto, mokslo įstaigų, mokyklų kapitalas, užuot buvęs privatus, taptų visų bendru kapitalu, tai lengvai būtų pasiekta bei įgyvendinta vi-pranošo numatymu matė Kropotkinas ateinančią ir neišvengiama revoliuciją, kurią turėjo įvykdyti proletariatas, valstiečiai ir darbo inteligentija.

Nuvertus valstybę, su-daužius įstatymų lentas, sugriovus autoritetų jėgą, bū-tų išlaisvintas darbininkas, jo o su mokslo pagalba žmo-nės žengty dar prie dides-nės žemės, kultūros bei pra-monės produkcijos, atrastų pakaitų bei atvangų, reika-lingų studijoms arba pra-mogoms.

Su sokratiška ramybe ir pranašo numatymu matė Kropotkinas ateinančią ir neišvengiama revoliuciją, kurią turėjo įvykdyti proletariatas, valstiečiai ir darbo inteligentija.

Jo mokslas ir teorijos dažnai sukelia kitų socialistinių partijų bei grupių tarybų kritikos, ir iš tikrųjų, jo utopijai truksta to tikrumo, kuriuo pasižymi marksizmas; tačiau net didžiausi jo idejos priešinkai ir šiap-jau priešai turėdavo visad su dideliu nusistebejimu su-stoti ties šituo kovotoju.

Nes jis buvo ne tik žymus mintytojas, tyrinėtojas ir mokslininkas — jis buvo laisvės, teisybės ir žmoniškumo apaštalas.

Jo mokslas ir teorijos dažnai sukelia kitų socialistinių partijų bei grupių tarybų kritikos, ir iš tikrųjų, jo utopijai truksta to tikrumo, kuriuo pasižymi marksizmas; tačiau net didžiausi jo idejos priešinkai ir šiap-jau priešai turėdavo visad su dideliu nusistebejimu su-stoti ties šituo kovotoju.

Nes jis buvo ne tik žymus mintytojas, tyrinėtojas ir mokslininkas — jis buvo laisvės, teisybės ir žmoniškumo apaštalas.

Chameleonas

Skiriu Leonui Pruseikai.

Autorius.

Keistas yra pasaulis ir jame pilna keistų padarų. Kartais žmonės nusizūreję į vieną ar kitą gyvūną, pastebi jame daugiau negu keistų ypatybių, kurių nestinga ir dvikojams „pasaulio viešpatiams.“

Vienas toks įstabus gamtos padaras yra chameleonas. Tai yra 6-7 colių ilgu-mo driežas, kurio liežuvis yra tiek pat ilgas, kaip ir jis pats. Savo didelį liežuvį chameleonas naudoja ne savo kaimynams apkalbėti, bet maistui gaudyti. Jis prislėkia tykliai medžio šakomis prie muselės, plastakės ar kokio vabzdžio ir žaibo greitumu iškiša savo liežuvį. O to liežuvio galas yra drėgnas ir limpamas, lyg būtų klajais ištemptas. Auka, prie kurios prisiliecia limpamas chameleono liežuvis, prie jo prilimpa, o chameleonas ją įvelka į savo gerkles ir nuryja.

Chameleonas nėra labai greitas, todėl jam sunku būtų gaudyti judrius vabzdžius ir musėles, jei jo lie-

žuvis nebūtų išminkintas ir pritaikytas prie „blitzkriego“ reikalavimų.

Viena iš įstabiųjų chameleono ypatybių yra jo spalva. Kokios jis spalvos yra? Žalsvai mėlynas ar mėslvai žalsvas? Rusvai geltonas, ar gelsvai rudas? Taigi, jis nėra nei toks, nei kitoks. Chameleonas keičia savo spalvą. Žiurint aplinkumoms ir apšvietimo, jo spalva gali mainytis, iš mėslvai žalsvos jis gali pasidaryti gelsvu ar rusvu. Šita chameleono ypatybė begalo jį išgarsino. Pamanykite tik, koks tai gudrumas to gyvūnėlio: jis keičia kailį pagal reikalą. Kai jis žalia-me medyje medžioja durnas musėlaites ar lengvatikes plastakėles, jis žalias; jo neatsikirsi nuo medžio lapų. O kai jam reikia tarp akmenų ar smėlynuose gaudyti vabzdžius, jis rudas, gelsvas ar pilkas. Taigi, ir čia jis sunkiai pastebimas.

Tai tikras „kailiamainis“, o žmonės dažnai jo vardą trikštija ir savo „artimus“, kurie puikiai moka prisitaikyti prie aplinkumos ir „pa-

gal reikala“ keičia savo po-litinį ar idejinį kailiuką.

Mokslininkai dar ir dabar ginčijasi, kodėl chameleonas keičia savo spalvą. Beje, „kodel“—mes žino-me. Spalvos mainymas jam padeda medžioti ir pasislėpti nuo tų, kurie jį patį nori pagauti ir suryti. Bet dėka kokioms ypatybėms jis gali spalvą kaitalioti, tai ir dabar tebėra galutinai neišaiškinta. Vieni mokslininkai mano, kad chameleonas, žiurint aplinkumoms spalvos, sužadina savo odoje tokias spalvas, kurios atitinka aplinkumos spalvas. Kiti gi mokslininkai mano, kad chameleonas iš viso neturi jokios spalvos. Jis yra bespalvis, o jo odoje atsispindi tik aplinkumos spalvos, todėl jo odo spalvos ir keičiasi, kai keičiasi aplinka. Mes to ginčo nespre-sime. Vienaip ar kitaip, chameleonas tą ypatybę turi ir tas jį daro nemirtingu simboliu visų kailiamainių ir prisitaikėlių.

Apie chameleoną yra da-viena legenda. Jis mėgsta pasipusti ir įtraukia į save daug oro. Iš to gimė pasaka, kad jis „minta oru.“ Bet tai pasirodė netiesa. Chameleonas mėgsta gardžiai pasisotinti ir ypač mėgsta riebius vabzdžius. Bet, jei nėra kuomi maitintis, jis gali ilgai kentėti ir tas jo pakantumas bus prisidėjęs prie susidarimo legendos, kad jis „maitinasi oru.“

Gerdvainis.

4,000 ŽYDŲ

Prieš karą Vokietijoje buvo 200,000 žydų. Dabar jų esą belike tik 4,000. Taip sako Leo Breck, Vokietijos žydų rabinas, kuris šiomis dienomis atvyko Amerikon. Austrijoje iš 150,000 žydų likę 3,000.

KAREIVIAMS NERA TRAUKINIŲ

Štai sugryžę iš Pacifiko kareiviai regalėjo Kalėdoms pasiekti savo namų, nes nebuvo traukinių. Apie 15,000 jų praleido Kalėdas Los Angeles osto ant laivų.

Iš Platau Pasaulio

Amerika nusiginkluoja

Amerika rimtai nusiginkluoja. Jau 4,466,000 vyrų paleista iš mūsų armijos, laivyno, marino ir pakraščio sargybos. Jei nusiginklavimas bus ir toliau taip tęsiamas, Amerika greitai laiku visai nebeturės rimtos pajėgos "taikai palaikyti."

Neleidžia Palestino

Žydų Agentūra Palestinoje praneša, kad dabar įvyksta žiavimas žydų į Palestiną. Visiškai sulaukiant, sausio 7 d. anglų ir amerikiečių "tyrinėjimo komisija" pradeda aiškinti Palestinos klausimą. Žydai protestuoja dėl žydų imigracijos sulaukymo į Palestiną.

Nuteistas japonas

Amerikos karo teismas nuteisė pirmą japoną, karo kiminalistą, už belaisvių kankinimą kelti iki gyvos galvos. Tas japonas yra Tatsuo Tsuchiya. Jis nužudė vieną amerikietį belaisvį ir kankino kitus belaisvius.

Airijos vienybė

Iš Anglijos pranešama, jog Anglijos darbių vyriausybė greitai laiku pasiūlys sujungti šiaurės Airiją su pietine Airija. Kaip žinoma, nepriklausoma Airija visą laiką reikalauja prijungti prie jos šiaurinę Airijos dalį, kuri buvo likusi prie Anglijos.

Vokietijos sovietizacija

Penki Amerikos korespondentai gavo progos aplankyti rusų okupuotą Vokietiją. Jie praneša, kad rusų užimtoje Vokietijoje eina "sovietizacija": ukis ir valstybės tvarkymas yra bolševikų rankose, kurie dirba maršalo Zukovo nurodymais.

Paspauš Ispanija

Kalėdos atnešė naujas bėdas Ispanijos diktatoriui, generolui Franko. Amerika sutiko tartis su Francija ir Anglija dėl nutraukimo diplomatinio santykių su Ispanijos diktatura. Tas gali įvykti greitai laiku.

Francijos pinigai

Francijos parlamentas užgrybė vyriausybės pasiūlymą numesti franko vertę. Vietoj 50 frankų už dolerį, dabar bus skaitoma 119 frankų už vieną dolerį. Prieš šią karą už vieną dolerį mokėjo 25 frankus, o dar prieš pirmą pasaulinį karą doleris kaštavo 5 frankus.

Turkija "rengiasi"

Turkijos žinių agentūra skelbia, jog Turkija yra pasiryžusi stoti į karą už savo teritorijos neliečiamybę. Rusų reikalavimus į tariamai gruzinų žemes Turkijoje, ta agentūra vadina "be-pročių" sapnu. Turkija neduos nė colio savo žemės, sako turkų valdžios pranešimas.

IRANAS

Iranas, seniau vadinamas Persija, yra viena iš seniausių pasaulio valstybių. Persija jau buvo garsi prieš du tūkstančius metų. Su persų despotais vedė garsius karus senovės Graikija ir su jais kariavo Aleksandras Didysis. Persija kartais yra vadinama "imperijų lopšys", nes iš ten daug kartų pakilo užkariautojai, kurie verždavosi į Europą; ten kūrėsi daug valstybių. Kurėsi ir giuvo.

Šiandieninis Iranas yra viena iš daugiausiai atsilikusių pasaulio kraštų. Iranas yra didelis savo plotu, bet skystai apgyventas. Irano plotas siekia 628,000 kvadratinų mylių. Tas plotas yra didesnis, kaip Vokietija, Francija ir Ispanija sudėjus į krūvą. Bet gyventojų ten yra nedaug, nors tikro skaičiaus niekas nežino. Kartais sakoma, kad Irane yra 15 milijonų gyventojų, kartais — 8 milijonai. Kada Irano valdžia darė gyventojų surašinėjimą dabar rusų okupuotą provin-

ciją, Azerbeidžanę, tai iš dvejų kartų ji surašė skirtingą gyventojų skaičių: kada buvo surašinėjami gyventojai dėl karo tarnybos, tai buvo surašyta visų gyventojų tiksliai vienas milijonas, o kada antru kartu buvo surašinėjami gyventojai dėl cukraus racionavimo, tai buvo surasta net keturi milijonai gyventojų! Turbut nebus didelė klaida sakyti, kad Iranas turi apie 12 milijonų gyventojų.

Irano tvarka yra "feodalinė." Tai reiškia, kad visa žemė ten priklauso stambioms dvarininkams, kurių visoj šaly yra apie 2,000 šeimų. O valstiečių masė yra smulkus nuomininkai, pusininkai ir kai kuriose srityse avių bei galvijų ganytojai. Stambieji žemės savininkai yra gana apsitinę, jie yra ragavę kultūros, jie yra krašto valdytojai, bet plačiosios Irano masės yra užguitos, beteisės. Vienas užbėtojas, neseniai lankęs tą šalį, sako, jog "10 milijonų iranėčių yra visada al-

kani ir visiškai beraščiai."

Irano valdžią ir parlamentą sudaro žemės savininkai. Irano valdininkai yra papirkami ir kyšių ėmimas Irane yra visai įprastas dalykas. Irano kariuomenėje kareiviai duoda kyšius kardininkams, kad jų perdaug nespauštų. Jei eini su koku reikalu į kokį nors Irano valdininką, turi jį "tepti," arba, kaip ten sako, turi duoti "bakšiš."

Dabar Irano valdžia, iš paviršiaus žiūrint, yra lyg ir "demokratiška." Bet tikrai iš paviršiaus žiūrint. Ten yra parlamentas, bet jis yra dvarininkų rankose. Pagal Irano konstituciją, parlamentas gali svarstyti visokius klausimus tiksliai tada, jei jame dalyvauja virš pusės atstovų (65%). Užtenka, kad atstovai nenuetina į parlamento posėdį, tai parlamentas ir "streikuoja."

Iranas visada buvo svetimųjų įtakoje. 1907 metais caristinė Rusija ir Anglija padarė sutartį ir buvo pasidalijusios Irano maždaug per pusę: šiaurinė dalis buvo skaitoma Rusijos "itakos sfera," o pietinė — Anglijos. Tas pasidalijimas išsilaukė ir prie bolševikų. Bolševikai nors pradžioje ir smerkė carų imperializmą, bet savo "itakos sferos" Irane jie ir nemanė paleisti.

Vieną kartą Iranas buvo iškirtęs "kiaušlystę" rusams ir anglams. 1921 metais ten valdžią pasigrobė buvęs rusų kazokų tarnyboje karininkas Riza Pahlevi. Jis įvedė savo diktatūrą ir pradėjo įsikišti globos, nuo savo "globėjų" rusų ir anglų, pas vokiečius. Vienu laiku Irane dirbo apie 3,000 vokiečių specialistų. Tada rusų ir anglų įtaka Irane buvo gana susmukusi. Bet kada vokiečiai užpuolė Rusiją, 1941 metais birželio 22 dieną, Rusija ir Anglija pradėjo žiūrėti, kaip jos gali laisvai susisiekti karo metu. Patogiausias kelias atrodė per neutraliąją Persiją. Tai valstybė buvo pasiūstas ultimatumas ir į Iraną įžygiavo iš šiaurės rusų, o iš pietų anglų kariuomenės. Irane, žinoma, tuoj įvyko perversmas, šachas — diktatorius buvo nuverstas, o naujoji valdžia, su naujuoju šachu priešakyje, paskelbė karą Vokietijai ir dėjosi į karą prieš savo buvusius bičiulius vokiečius.

Anglai ir rusai buvo sutarę, kad 6 mėnesius po karo jie atitrauks savo kariuomenes iš Irano ir paliks tą šalį vėl nepriklausomai tvarkytis, kaip ji nori. Dabar atina laikas atitraukti kariuomenę, bet šiaurės Irane, kur rusai sėdi, iškilo "sukilimas." Rusai nesislėpdami nori atplešti nuo Irano šiaurinę jos dalį. Rusai tai plesimą vadina "išvadavimu," o jų apginkluoti "sukilėliai" skelbia "demokratiškas" reformas ir deklaruoja Sovietų Sąjungai už "sirdingą pagalbą." Anglai žiūri į tą visą biznį ir nežino, ką daryti, o amerikiečiai skelbia, kad jie ištraukia iš Irano visą savo kariuomenę (ten vis dar buvo 6,000 rusų karių). Irano valdžia dabar turi pasamdžiusi daug amerikiečių ekspertų, kurie padeda Irano valdžiai kraštą "modernizuoti." Ten yra policijos specialistas, kurs organizuoja Irano policiją, yra finansų ekspertų, kurie padeda tvarkyti finansus ir, turbut, yra daugiau visokių amerikiečių ekspertų.

Irano "mazgas" nebutų toks sunkus atmegsti, jei Irane nebutų daug aliejaus. Iranas yra viena iš "Vidurinių Rytų" šalių. Nuo Irano ir Kaukazo atkainių, per Iraką link Arabijos eina

turtingiausios pasaulio aliejaus kasyklos. "Viduriniai Rytai," sako, turi apie 15 milijonų barelių aliejaus atsargų. Irane ir Irake aliejaus jau senai kasamas. Tą aliejų ten kasa anglų ir amerikiečių kompanijos, o prieš karą to aliejaus kasimė dalyvavo ir francūzai. Rusai godžiai žiūri į Irano aliejų ir prašė Irano vyriausybės, kad ir jiems būtų duota "koncesija" aliejui kasti šiaurės Irane. Irano valdžia atsakė. Tada rusai sugalvojo padaryti šiaurės Irane "sukilimą" ir pasiūlyti savo galutiną "globon" visą šiaurinį Iraną su visomis aliejaus kasyklomis, gyventojais ir visa ku.

Irano aliejus ir Rusijos apetitas pagimdė tą "sukilimą." Žiūrėsim, kas iš to išeis. Maskvoj "trys galinėjieji," turbut, Irano aliejų rupestingai aptarė ir bandė surasti tam kvepiamą biznį koki nors sprendimą.

MEDALIAIS APDOVANOTI KARŽYGIJAI

Čia yra parodyti Amerikos armijos ir laivyno karžygiai, kuriuos šiomis dienomis prezidentas Trumanas apdovanojo Kongreso medaliais.

tinčiausios pasaulio aliejaus kasyklos. "Viduriniai Rytai," sako, turi apie 15 milijonų barelių aliejaus atsargų. Irane ir Irake aliejaus jau senai kasamas. Tą aliejų ten kasa anglų ir amerikiečių kompanijos, o prieš karą to aliejaus kasimė dalyvavo ir francūzai. Rusai godžiai žiūri į Irano aliejų ir prašė Irano vyriausybės, kad ir jiems būtų duota "koncesija" aliejui kasti šiaurės Irane. Irano valdžia atsakė. Tada rusai sugalvojo padaryti šiaurės Irane "sukilimą" ir pasiūlyti savo galutiną "globon" visą šiaurinį Iraną su visomis aliejaus kasyklomis, gyventojais ir visa ku.

Irano aliejus ir Rusijos apetitas pagimdė tą "sukilimą." Žiūrėsim, kas iš to išeis. Maskvoj "trys galinėjieji," turbut, Irano aliejų rupestingai aptarė ir bandė surasti tam kvepiamą biznį koki nors sprendimą.

tinčiausios pasaulio aliejaus kasyklos. "Viduriniai Rytai," sako, turi apie 15 milijonų barelių aliejaus atsargų. Irane ir Irake aliejaus jau senai kasamas. Tą aliejų ten kasa anglų ir amerikiečių kompanijos, o prieš karą to aliejaus kasimė dalyvavo ir francūzai. Rusai godžiai žiūri į Irano aliejų ir prašė Irano vyriausybės, kad ir jiems būtų duota "koncesija" aliejui kasti šiaurės Irane. Irano valdžia atsakė. Tada rusai sugalvojo padaryti šiaurės Irane "sukilimą" ir pasiūlyti savo galutiną "globon" visą šiaurinį Iraną su visomis aliejaus kasyklomis, gyventojais ir visa ku.

Irano aliejus ir Rusijos apetitas pagimdė tą "sukilimą." Žiūrėsim, kas iš to išeis. Maskvoj "trys galinėjieji," turbut, Irano aliejų rupestingai aptarė ir bandė surasti tam kvepiamą biznį koki nors sprendimą.

tinčiausios pasaulio aliejaus kasyklos. "Viduriniai Rytai," sako, turi apie 15 milijonų barelių aliejaus atsargų. Irane ir Irake aliejaus jau senai kasamas. Tą aliejų ten kasa anglų ir amerikiečių kompanijos, o prieš karą to aliejaus kasimė dalyvavo ir francūzai. Rusai godžiai žiūri į Irano aliejų ir prašė Irano vyriausybės, kad ir jiems būtų duota "koncesija" aliejui kasti šiaurės Irane. Irano valdžia atsakė. Tada rusai sugalvojo padaryti šiaurės Irane "sukilimą" ir pasiūlyti savo galutiną "globon" visą šiaurinį Iraną su visomis aliejaus kasyklomis, gyventojais ir visa ku.

Irano aliejus ir Rusijos apetitas pagimdė tą "sukilimą." Žiūrėsim, kas iš to išeis. Maskvoj "trys galinėjieji," turbut, Irano aliejų rupestingai aptarė ir bandė surasti tam kvepiamą biznį koki nors sprendimą.

Irano aliejus ir Rusijos apetitas pagimdė tą "sukilimą." Žiūrėsim, kas iš to išeis. Maskvoj "trys galinėjieji," turbut, Irano aliejų rupestingai aptarė ir bandė surasti tam kvepiamą biznį koki nors sprendimą.

toms. Jei klausimas būtų statomas griežtai, aiškiai ir jei tas laisvės reikalavimas būtų remiamas visa Amerikos politine, militarine ir ekonominė galybe, Rusija turėtų nusileisti ir be karo. Rusija nusileistų, nes už laisvės reikalą Amerika galėtų mobilizuoti visą pasaulį, o Rusija šiandien taip pat yra suvargusi, nuskurusi ir karo nuterota, kaip ir kitos Europos šalys ir kariauti už svetimų tautų pavergimą rusai negalėtų. Rusijai taika daugiau yra reikalinga, kaip bet kuriai kitai tautai. Mes matome dabar, kur tik Amerika ir Anglija aiškiai ir griežtai klausimą stato, ten rusai traukiasi. Taip buvo Graikijoje, Trieste ir dabar Kinijoje. Kur tik demokratinės šalys parodo tvirtą valią ir nebijo tą valią paremti ginklu, ten rusai traukiasi. Rusai ima tik tą, ką jie gali paimti be karo, bet kur grėsia karas, ten jie yra labai atsargūs.

Dr. V. M. "bijo," kad "zuržėjimas prieš Rusiją" neišsuktų karo, bet kodel V. M. nepagalvoja, ar ta Rusija taip jau noriai mesis į karą už tai, kad pavergus svetimus kraštus? Argi rusai taip jau yra išroškę ponauti ant svetimų tautų, kad jie mestų savo nuskurusių šalį į baisų karą vien dėl Stalino imperialistinių apetitų patenkinimo? Kodel nepažiūrėti į "karo klausimą" iš rusiškos pusės?

Deja, Amerikos užsienio politikos pagrindas nėra padėtas tautų laisvės principas, bet kitokie sumetimai. Karo metu ir dabar Amerikos užsienio politikos pagrindas dedamas "itakų sferų" principas. Tai sena Amerikos politika, atmiesta gražiais žodžiais apie taiką, laisvę ir kitas gerybes. Tikrenybėje betgi tie gražūs žodžiai dažnai yra tik tie žodžiai. Amerikos užsienio politika vadovaujasi "Amerikos interesais," kaip tuos "interesus" supranta liberališko kapitalizmo atstovai. Jie pripažįsta, kad tautų laisvė yra geras dalykas, bet tas jiems visai nekiludo pripažinti Jugoslavijos diktatūrą, arba primesti sąjungininkui Lenkijai rusų pastatytą valdžią.

Amerikos pažangių žmonių pasisakymai už teisingą, demokratišką taiką nėra pasisakymas už karą. Šiandien Amerika gali ir be karo teisingą taiką įgyvendinti. Bet jei šiandieninė proga bus praleista, tada iš šio karo skriaudų, iš tautų pavergimo ir iš imperialistinių varžytynių neišvengiamai pribrės karas. Šiandieninės nuolaidos Rusijos imperializmui padeda pagrindą būsimam karui.

J. Dgn.

SKAITYKITE Informacijos Centro Leidinius!

LITHUANIAN'S FIGHT FOR FREEDOM

By— E. J. Harrison.

Kaina 50c.

GHILEBERT DE LANNOY IN MEDIEVAL LITHUANIA

By— P. Klimas.

Kaina \$1.00

LITHUANIA IN A TWIN TEUTONIC CLUTCH

a collective work

Kaina \$1.00

Užsakymus siųskite:

Lithuanian American Information Center,

233 Broadway, New York 7, N. Y.

PAJESKOJIMAI

Aš, Amerikos kareivis, gryžęs iš Vokietijos, pajieskau kunigo Valtekono, gyvenančio Chicagoje. Prašau atsileipti ir paduoti savo adresą. Aš turiu tamsta pranešti daug žinių apie tamstos gimines, gyvenančias Vokietijoje. Mano adresas:

B. J. BENIUSH,
Vincent Court 4-33 C,
Newark 5, N. J.

NEBUK ŽILAS

Stebuklingos gyduolės kurios panaikina žilumą, plaukų slinkimą ir plaukianus. Šias gyduoles privaletų turėti kiekvienas, kuriam žyla, slenka arba pleiskanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki būvo, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Kreipkitės neatsidėiodami ilgiau. Kaina \$2.00. Jei nusibūsite pilnai patenkintas, jums pinigai bus sugrąžinti.

Pastaba. Su orderiu sykiu siųskite ir pinigus, kitaip orderiai nebus išpildyti.

FLORAL HERB CO.

Box 305, Dept. 5, Clinton, Indiana

NE VISUOMET ŽOLĖ BUNA ŽALESNĖ

Yra sakoma, kad giminio krašto žolė yra žalesnė. Taip galvojo ir šitie japonai, kai jie gyveno Amerikoje. Jie sugrįžo Japonijon, nes amerikoniškas gyvenimas jiems nepatiko. Dabar jie čia susirinkę ties amerikiečių įstaiga laukia patalinių ir maisto.

AMERIKOS LIETUVIŲ KLIUBAS

34 High Street, Nashua, N. H.

Pirmininkas, J. Okulavičius
Vice-pirmin., M. Bagdzevičius
Sekretorius, A. Grigas
Iždininkas, K. Dobravolskis

Direktoriai:
J. Arlauskas, A. Urkikas, S. Urkikas,
A. Judickas, M. Ziedelis, Wm. Akstinas
Manageris, A. Saka.

Užprašo kitų kolonijų lietuvių atsilankyti mūsų klube, susipažinti ir pasivečiuoti.

(5)

MOTERŲ SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENĖ

V. Kudirkas

Lietuvos Tiltų Atsiminimai

Jau pusėtinai laiko galas, kaip aš tįsiau viršum Šešupės. Daug vandens pralaidau į Baltijos jūrą; daug žmonių asarų ir prakaito nuplaukė drauge su vandeniu; daug kojų, kurios mane mindžiojo, supuvo kaupoje...

Pagimdė mane Lietuvos miškas; išvedė į žmones lietuvių rankos; nuo Lietuvos žirgų kanopų pirmą kartą sudundėjau...

Dar pamenu tuos laikus, kada ponai važinėdavo, o žmonės pėsčiomis eidavo. Perlekia karieta, ketvirtu kinkytė — aš ne nejaudiu!...

Sueina iš viso miesto prieš "neštines" nuodėmių skandinti — aš ne linkt. Pervaižuoja storiusias pilvočius, — aš ne krust... dar man smagiai, kad išlaikau. Arba pavasari, pradėjus lytims eiti: žmonės sustoję žiopsio ir laukia, kada mane parmuš lytis.

— O, jūs žiopiškai, — manydavau, — aš ne toks lepus, kaip jums atrodo! Mane ne nešiotės augino!

Nuplaukdavo sau lytis, o aš kaip stovėjau, taip ir stoviu.

Teisybę pasakius, tai ir lytlaūžis be reikalo styryje — tik man garbė mažina.

Tvirtas buvau.

Vieną kartą važiuo smarkiai per mane du vežimai priešais vienas antrą ir pora vaikų, iš išgascio norėjusių pasišalinti, nusmuko į upę. Nuo to laiko uždrausta buvo greit per mane važiuoti ir abejuose man galuose pastatė stiebius su lentomis ir lietuvišku parašu: "Žingine."

Nors man nesmagus buvo tas važinėjimas žingine, nelėdžias ne padundėti gražiai, bet jeigu tai žmonių naudai, tegu sau...

Stiprus buvau.

Niekad ne taisyti mane nereikėjo. Ir kažin kaip ilgai bučiau laikęs netaisomas, kad ne rusų valdininkai. Tai bent ypatingi padarai — tegu juos galas. Girtuokliai neapsakomi: pila, pila, o degtinė vis nubėga — tarytum štai nuo manęs vanduo belijant. O kai užkeikia, tai net per mano sijąs drebulys nueina, nors rusų kalbos nesuprantu. Bet ypač jie yra linkę viešai pi-

nigą vogti — tą dalyką, galima sakyti, jie įvedė į sakramentus. Juk ir iš manęs pelnė ir tik man sveikatą atėmė.

Vaikštinėjo sykį manim apskrities viršininkas Kopejkolubovas ir apskrities inžinierius Nikčernickis.

— Žinai ką, ponas inžinieriau, — tarė staiga viršininkas: — ar negalima būtų šitą tiltą pataisyti?

— Susimildamas, pone viršininke, juk tiltas sveikas, tvirtas, — atsakė inžinierius, dar nesuprasdamas.

— Na, už ištyrimą daktarai paaima kad ir iš sveiko, jei tik nori gydytis.

— Aa! Dabar suprantu... Gerai...

Ką juodu tarėsi toliau, ne negirdėjau.

Visi mano plyšiai šypsojosi, kad mane paketino taisyti. Mane taisyti!

Buvau jau užmiręs tą atsitikimą.

Tik po dvejų savaičių ateina koks visai nepažįstamas žmogus. Apžiūrėjo mane iš viršaus: čia lazda pabandė, ten koja paspyrė. Paskum apžiūrėjo iš apačios, nusiavė kojas, ibrido į upę, pagnaibė vandenį polius ir apsisukęs išėjo į krantą. Čia sustoję, paskaičiavo pirštais ir greit ėmė autis batus, tuo tarpu pusbalsiu bambėdamas:

— Gerai, jie nori uždirbti, bet ir man užteks — pasidalinsime... kasmet uždirbsime betaisydami...

Ir nuėjo. Man net koku pasidarė. Argi, iš tikrųjų, rengėsi mane taisyti?

Pasirodė, iš tikrųjų.

Viršininkas su inžinierium greitai laiku suspėjo viską įkainoti, gauti patvirtinimą, o anas rangovas apsiėmė pristatyti medžiagą ir atlikti darbą. Privežė medžių, pradėjo tašyti, pliaustyti, ir vieną dieną mane uždarė.

Be reikalo privežė medžių, nes man iš jų nieko nepriėjo. Tikslai skiedrų pritašė, kad visi matytų. Mane taip pat vargino: čia paskliutavo, ten paobliavo, ten paskutinėjo — ir tiek. Tiesa, poškino, baldėsi daug — mat, dirbo. Tik man tuo darbo įsisuko liga. Rytojas važinėjo, pamenu, buvęs rusų kalbos nesuprantu. Bet ypač jie yra linkę viešai pi-

BĖGA NUO BOLŠEVIKŲ

Šitos nelaimingos moterys su vaikais pabėgo iš Lenkijos nuo bolševikų spalio 14 d. ir tik šiomis dienomis pasiekė amerikiečių žiną Vokietijoje. Daugiau kai pusė krito ir mirė kelionėje.

MOTERYS MEGSTA PUOSTIS KAILIAIS

Šimet moteriškų kailinių mada griežtai skiriasi nuo pernykščio fasono. Šiu metų skrandos pasižymi savo liūnuumu ir rankovių platumu. Šiame vaizdely matosi keli jų pavyzdžiai.

nemažai. Visą dieną nieko, o vakare ėmė mane krestti drugys. Kitą dieną važiuoja šieno vežimas. Kad naujies man kairiąją pašonę! Pusę dienos buvau į tą šoną pakrypes. Nuo to laiko jau man kasdien šis ar tas kenkė. Pasijutau, kad aš jau ne tas tiltas, kaip kitąsyk. Ypač man buvo pikta, kad niekus pavirtau ne iš savo kaltės, ne iš senatvės, o tik del valdininkų nesąžiningumo. Pasijurėjau sykį į Šešupę — net pasibaisėjau išvydęs savo paveikslą: toks nusiminęs, toks nesmagus atrodožiau.

O ką darysi? Kad ir palięges, tarnavau žmonėms toliau.

Atėjo naujas viršininkas. Senąjį užvešė pinigų pasisavinimą perkėlė į kitą vietą, kur pinigai dar nebuvo išieškoti. Naujasis turėjo gaidžio budą ir visada vaikščiojo pentinuosas. Niekas nepatikėjo, kad beveik iš pirmos dienos kritau jam į akį. Tai bent turu laimės iš viršininkų!

Atėjo viršininkui į galvą mane surusinti. Už toki darbą, kaip paskiau patyriau, visokie viršininkai taip pat gerai pelno — dar daugiau, negu mane taisydami.

Rusiniams pradėjo uždrausdamas vartoti lietuvių kalbą ir raštą. — Viešojoje vietoje, — tarė viršininkas, — turi būti vartojama rusų kalba.

Užteptė tad buvusį lietuvišką parašą ir parašė rusiškai: "Sagom."

Bet šitas pasikesinimas uždrausti lietuvių kalbą nepavyko. Naujas parašas patiko tik viršaičiams, seniūnams ir piemenims: buda-

vo eina pro jį lėčiau ir mėgina neva rusiškai kalbėti. Tačiau arkliai, išvydę rusišką parašą, pradėjo baidytis. Trumpu laiku sudaužė keletą vežimų, sužeidė arba suvažinėjo keletą žmonių — na ir turėjo rusišką parašą pašalinti. Nors lietuviško negražino, bet arkliai jau nesibaidė. Likau visai be-

rašo.

Dabar, sakau, jau manęs nejudins.

Kur tau!

— Turiu jį surusinti — ištarė kita proga viršininkas, šnairiai pažūrėjęs į mano šonus.

Laukia, ką man darys. Idomu buvo žinoti, ko dabar imsis smarkusis Lietuvos tilto rusintojas, jau sykį nepasisekus, o jo tuo tarpu sumanyta man pritaikyti baisiausia dalyką — prievartą. Kad nors gerumu, tai kad ir jaustum neteisings

siekimus, vis, rados, nebūtų taip sunku ir biau. O čia prievarta!

Sumanė, matot, išmesti mano dalis, dar lietuvių ranka darytas ir į vietą įstatyti naujas, pagamintas rusiškų būdu, viršininkui prižiūrint. Iš pradžių buvo net nuspresata statyti visai naują tiltą, tik žmonėms pradėjus rekti, turėjo pasitenkinti "taisymu."

Saukiasi viršininkas tą patį inžinierių ir sako noris to ir to, taip ir taip. Inžinierius (žiūriu toks tikslai pelių perkunas o koks gabus pinigams griebti) mato, kad neteisėb sumanyta, bet ne — stinka prisidėti ir dar pats primena, vieškeluose esą daug tilčių, kuriuos irgi galima būtų surusinti. Tik žiūrėk man! Dar neva lenkas, katalikas, o rusams padeda rusinti Lietuvos tiltus...

Darbą paėmė jau mano pažįstamas rangovas, inžinieriaus didžiausias bičiulis.

Privežė baisybę medžiagos, mane vėl uždarė ir pradėjo darbas. Triukšmo buvo kur kas daugiau, negu pirmą kartą taisant. Vyrelis tu mano! Kaip ėmė draskyti, tai sakau, bus man pašutiniuojis valanda. Dar laimė, kad išgelbėjo inžinierius ir rangovo cobūmas. Viršininkas ne nesuprato.

Matote, kad mažiau reikėtų pirkti naujos medžiagos, tai įsakė darbininkams, žinoma, geriau atlyginami, naktimis tašyti ir obliuoti senas išmestas mano dalis. Iš vakaro buvo jos senos, o iš ryto jos naujos ir tinkamos.

Tokiu būdu atgriebiau atgal daug lentų ir šių, nors susilpnintų, bet vis dėlto sa-vo ir tvirtesnių už naujuosius priedus. Dėvė, štai iš vienos pusės naujus polius, — jau apie menkesnes dalis ne neminėsiu. Tai man poliai! Kreivi, ploni ir dargi įstatyti į žemę viršūnėmis, mat, kad pro vandenį ne taip žymu būtų jų plonumas. Ar tai jiems tiltą laikyti? Vistinėkui dar per menki!

Tai gi dabar toks ir tiltas iš manęs.

Važiuoja tušiomis, o aš siubuoju, tarytum, supynės; eina pėsčias — aš siubuoju; šunelis šuoliais perbėga — aš irgi siubuoju. Sakau, kad nebučiau atgriebęs nors keletą savo senųjų būgų, senai man būtų buvęs galas.

Visi mato, kad iš manęs niekai, o viršininkas nesirūpina. Jis galvoja, mat, kad aš jau surusintas, pasigyrė vyriausybei ir jam to gana!

Ką aš sakau gana? Negana!

Neseniai vėl viršininkas prisitarė, kad jis versias mane į pravoslaviją. Kaip tai atliks, sunku įspėti. Tik žinau, kad į pravoslaviją verčiant turi pravoslaviškai krikštyti, tai reiškia panardinti į vandenį.

Tai mane dėl to silpnino, kad aš į Šešupę panerčiau? Išgraus!

Kol tilte bus nors viena senoji mano dalelė, tokio krikšto nebus — laikysiu. O visu daly, bičiuliai, permainingi nesuspėsite... Juk ir jūs patys neamžini: nusmuksite savo darbo tiltais bevažinėdami.

Kaip daryti sviestą

Vienas mūsų skyriaus skaitytojas, drg. F. Shultz, prisuntė iškarpa iš angliško žurnalo apie sviesto gaminimą ir prašo, kad mes tą straipsnį paaiškintume lietuviškai. Tai gi paduodame čia jo turinį:

Grietinei nuo pieno atskirti reikalinga centrifuga. Amerikoj "seperatorium" vadinama. Grietinė reikią skirti kol pienas da šiltas. Atskirtą grietinę reikią tuoj atšaldyti ir laikyti vandeniu su leda iki susirinko jos daugiau.

Vasaros laiku patartina sviestą sukuti 3 kartus į sa-vaite, kad grietinė neprarugtu. Žiemos laiku užtenka dviejų sukimų per sa-vaite.

Sviestą galima sukuti iš saldžios grietinės, bet farmeriai dažniausia ją suraugina. Tuo tikslu prieš sviesto sukimą grietinė iškelia iš šalto vandens. Vasaros metu ji surugsta per vieną parą; gi žiemos laiku patartina įstatyti ją į karštą vandenį, arba pripilti švarią bonką karšto vandens ir įstatyti į grietinę, kad ji susilgtų iki 75 Fahrenheito laipsnių. Čia reikalingas specialus termometras.

Paruošta grietinė supilama į bakutę ar kitokį prietaisą ir sukamas sviestas. Grietinės temperatūra dabar turi būti tarp 52 ir 60 laipsnių — ne aukštesnė ir ne žemesnė.

Prieš supilant grietinę į sukutuvą, sukutavas turi būti išplautas verdančiu, o paskui šaltu vandeniu. Tada nelips prie jo nei grietinė, nei sviestas.

Sviestas turi susisukti į 20-30 minučių. Grietinės reikią pilti tik iki pusės sukutuvo. Sukti nepermarkiai. Kai grietinė ims tirštėti ir

Knygų Bargenas Už Pusę Kainos

Visos knygos, kurios čia yra surašytos, trumpam laikui yra nupigintos iki pusės kainos. Kas pirks už \$1.00, tas gali pasirinkti už \$2.00 knygu. Kas pirks už \$1.50, gali pasirinkti už \$3.00. Jei pirksit už \$2.00, gausit knygu už \$4.00. Ir t. t.

Štai čia knygu sąrašas:

AR BUVO VISUOTINAS TVANAS?

Bažnyčia sako, kad buvo, o mokslas sako, kad nebuvo. Jeigu buvo, tai kaipgi Nujus būtų galėjęs surinkti į kelias dienas visų pasaulio gyvūnus, kurie gyvena išsimėtę po visą žemės kamuolį? Kaip jis galėjo tuos gyvūnus prastoj savo arkos sutalpinti? Iš kur ėmėsi tiek vandens, kad visą žemę apsemtų? Kur tas vanduo dabar yra? Kaip iš Nojaus šeimos galėjo atsirasti po tvano juodveidžiai ir kitų veislių žmonės? Šitie ir šimtai kitų klausimų, į kuriuos negali atsakyti joks kunigas, yra nuosakiai ir aiškiai išdėstyti šiame veikalė. Knyga be galo įdomi. Kas žodis — tai faktas; kas sakiny — tai naujas kunigų argumentas griuva. Mokslas ir mokslas nuo pradžių iki galo. Kaina 25c.

KAIP SENOVĖS ŽMONĖS PERSISTATYDAVO SAU ŽEMĘ

Labai įdomus senovės filosofų daleidimai apie žemės išvaizdą. Pagal daugelį autorių parašė Iksas. Antra knygtelė daly yra: "Išvirkščias mokslas arba Kaip Atsirado Kalbos." Parašė Z. Aleksa. 40 pusl. 10c.

TABAKAS.

Kaip jis žmonėms kenkia. Liaukimės ruke! Pagal A. Apolovą ir daugelį iš gyvenimo patirimų parašė K. Stiklės. So. Boston, Mass. 1909 m., pusl. 63. 25c.

ZINGSNIS PRIE SVIESOS.

Vieno akto vaizdelis ir monologas NASLAITE. Parašė K. S. Lieutaitis. So. Boston, Mass. 1914 m., pusl. 23. 10c.

KUR MUSŲ BOČIAI GYVENO?

Biblija sako, kad pirmutiniai žmonės gyveno Rojuje. Bet mokslas Rojų visai atmeta. Mokslas mano, kad žmonijos lopinėlis buvo siaurėje, ir ši knyga parodo, kodėl taip manoma. Labai įdomus ir pamokantis skaitymas. Kaina 25c.

PEKLA

BRONŽURA SU PEKLOS ZEMELAPIU IR AITAIŠTAIS PAVEIKSLAIS.

Parašė A. M. METELIONIS.

Kunigai gėsdina tamsuos amžina peklos ugnim ir už pinigų apsimai skieviens išgelbet nuo amžinų kančių pragaro-paunose. Bet šios knygos autorius parodo, kad visa tai yra melas ir apgavystė, nes peklos vi-ai nėra. Jisai parodo, kad toji vietoj, kur Biblija sako buvus kitąsyk pekla, dabar kopastat gaga ir pridetas "peklos" žemėlapis tači patvirtu-na. Kaina 25 centai.

Knyga gamama "Kolekto knygyne".

Adresas: "KELEIVIS" 636 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Uspėti ir pas A. M. METELIONI 747 Navy Avenue, Detroit, Mich.

LIETUVIŲ SEIMYNOS ISTORIJA JUSKEVICIAUS DAINOSE.

Jei nori žinoti, kaip senovėje lietu-čiai gyveno, tai perskaityk šitą knygą. Iš jos sužinosi, kad vyrai turėjo daug pačių, o žmonos po kelis vyrus. Labai užimanti ir pamokanti knyga. Su paveikslais. Kaina 60c.

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVEJE?

Panašios knygos lietuvių kalboje iki šiol da nebuvo. Čia aprašyta kokių dievus garbino senovės indai bei arjonai, egiptėnai, chaldai, asyrai, lietuviai, barbarai ir t. t.; kaip tie die-čiai vadinosi, kur jie gyveno ir koki-ūs jie santikius su žmonėmis turė-jo. Knyga stambi ir labai užimanti. Tai yra tikra tikėjimų istorija. \$1.00

MATERIALISTISKAS ISTORIJOS SUPRATIMAS.

Ši knygelė aiškina proletariato fi-ziologijos mokslą. Jei nori žinoti, kas gimdo pasaulinį įvairiausių nuoti-kius, tai perskaityk šitą knygelę. Kalba labai lengva. Knyga protau-jantiems darbininkams neapkaui-nuojama. Kaina 25c.

SOCIALIZMO TEORIJA.

Šis veikalas trumpais ir aiškiais faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugijos formos, ir kodėl turės būti pakeistas kapitalizmas. Kaina 25c.

DELKO REIKIA ŽMOGUI GERT IR VALGYT?

Valgyti ir gerti reikia dėl to, kad norisi, atsaus nepagalvojus žmogus. Bet dėl ko gi norisi? Dėl ko be valgio žmogus silpsta? Iš delko vienas maistas duoda daugiau spēkų, kitas ma-žiaus? Delko žmogui reikia cukraus, druskos ir kitų panašių dalykų? Ko-šdel jam reikia riebių? Šitos klausiu-mus supras tik šis knygtelės. Parašė D-ras G-mus. Kaina 15c.

KURGI VISA TAI NUKYSTA?

Kur nukysta visi tie lobiai, kuriuos žmonės kuria per amžius? Ši intri-guojanti politiskai-ekonomiską klausimą aiškina garsus Vokietijos so-cialdemokratų teoretikas Karl Kauts-ky. Kaina 10c.

BIBLIJA SATYROJE

Tai Biblijos pašaipai. Į Kanadą to-nygius neisleidžia. Labai juokingas au-tyrų puikiais paveikslais, perstatan-tais įvairius nuosakius nuo pirmos su-verimo pasaulio iki užgimimo Kris-taus. Šios šis knyga niekas nesuži-les. 382 puslapiai. Kaina \$1.00

ŽIAN BAMBOS SPYČIAI.

Ir kitos fono. Daugiau juokų, ne-gu Amerikoj muškaino. Šioje knygo-je telpa net 72 "Dian Bambos spy-čiai" eilės, pasikalbėjimai, humoris-tiški straipsniukai ir juokai. Antra-pagerinta laida. Kaina 25c.

PAPARČIO ŽIEDAS.

Ir keturias knygas apybraukos: (1) Ne-izistikiniai Vyras, (2) Žygnai (Gars), (3) Kliauda; (4) Korekta. Josie nuro-loma kaip žmonės paikai tiki į viso-cius prietarus, burtus ir t. t. 15c.

ALKOHOLIS IR KUDIKIAI.

Arba kaip tėvų vartojami svaičt-amieji gerimai atsiliepa į va-kaus. Kas yra arba tikis kada nori-outi kodikių tėvais, būtina turėti perskaityti šitą knygtelę. Kaina 10c.

EILES IR STRAIPSNIAI.

Šioj knygoj telpa 23 gražios eilės, daugybė straipsnių, juokų ir t. t. Puikiai iliustruota. Kaina 25c.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA.

Labai įdomi knygtelė šiuo svarbiu klausimu. Ją turėty perskaityti kiek-as katalikas ir socialistas. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardunas. Kaina 10c.

KODEL AS NETIKIU Į DIEVĄ?

Laisvamaneis čia pasako, kodėl jis negali tikėti. Pilna argumentų, kurių nesumū joks jeizuitas. Kaina tos knygtelės 20c.

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS.

Šioje knygoje telpa daugybė nau-ju, labai gražių ir juokingų monolo-gų ir deklamacijų. Visokios temos: darbininkiskos, revolucionieriskos, karistikos, humoristiskos ir laisvamai-niskos. Visos skambios, visos gerai-Tinka visokiems apvaikščiėjimams, baliams, koncertams ir t. t. Antra-pagerinta laida. Kaina 25c.

KUNIGŲ CELIBATAS

Ši knygelė parodo, kodėl Romos popiežiaus kunigai nesiliejia. Pila išaiškinta visa jų benatystės istorija, jos pasekmės ir doriskos dvasiškios nupuilimas. Šia knyga turėty per-skaityti kiekvienas vyras, tėvas ir jaunikaitis, kurie geidžia, kad jų mo-teris, dukteris ir mylimosios nepa-putų į tokį kunigų globa. Parašė kun. Geo. Townsend Fox, D. D., su-lietuvinio Ferdinand de Samogitia. Kaina 25c.

LYTISKOS LIGOS.

Ir kaip nuo jų apsaugoti. Parašė D-ras F. Matulaitis. Antra, peržiūrė-ta ir papildyta laida. Kaina 25c.

"Keleivis," 636 Broadway, South Boston, Mass.

Kas Dabar Vyksta Lietuvoje?

Lietuvių pabėgėlių laikraštis „Svetur.“ apie įvykius Lietuvoje rašo:

Tik keletas šimtų kilometrų mus nuo pavergtos tėvynės teskiria. Mes tačiau beveik nieko nežinome, kas ten vyksta.

Tačiau retkarčiais pavyksta bolševikinį pasaulį slepiančią geležinę uždangą truputį pakelti ir žvilgtelėti, kas už jos vyksta. Štai šią vasarą iš Lietuvos pabėgo ir su dideliais nuotykiais vakarinių sąjungininkų užimtas Vokietijos sritis atvyko keli jauni lietuviai iš šiaurės Lietuvos. Iš to apylinkių — Linkuvos, Vaskų, Joniškėlio valsčių — jie papasakojo nemažą dalyką, kurie leidžia susidaryti apie antrąją bolševikų okupaciją bent apytikrį vaizdą ne tik toje apylinkėje, bet ir visoje Lietuvoje.

„Jie atvyko...“

Bolševikai į Vaskus atvyko su keliais tankais nuo Joniškėlio pro Gruzdžių bažnytkaimį. Atvykę į tą ištuštėjusį miestelį, bolševikai tuoj susirio su vietiniais komunistais bei skundikais ir ėmė jiešioti keletą asmenų. Vieną surado ir suėmė, kitų nerado. Po to kokį mėnesį nieko neįėjusio, o tik organizavosi.

Pirmieji „žygiai“

Enkavedistai į Vaskus atvyko 1944 m. rugsėjo 15 d. Jų būriai stovi Vaskuose ir Barysu, Vaineronių, Norių, Jovidonių, Nakvosų ir Noriūnų sodžiuose. Per trumpą laiką tu metų pabaigoje enkavedistai Vaskų valsčiuje suėmė virš šimto žmonių, kurie buvo žinomi, kaip rimti, ramūs, padorus gyventojai. Daugelis iš jų buvo suimant nušauti ar šautuvų buožėmis užmušti, kadangi mėgino bėgti ar priešintis. Tie žmonės buvo suimti bei nužudyti tik per pirmuosius septynis antrosios bolševikų okupacijos mėnesius nedideliame Vaskų valsčiuje, esančiam toli nuo didesnių Lietuvos centrų.

Reikia manyti, kad enkavedistų teroras neaplenkė nė vieno Lietuvos valsčiaus ir kaimo. Baisu darosi palyginimai paskaičiavus, kad tas teroras Lietuvos kaimuose ir miestuose galėjo paliesti bent 30,000 lietuvių, jau nekalbant apie tuos, kurie buvo suimti ar nužudyti didesniuose Lietuvos miestuose.

Surašymai

Vienas iš pirmųjų enka-

vedistų uždavinių buvo parengti sąrašus. Jie buvo kelios kategorijos: 1) mobilizuojamų vyrų, 2) partizanų, 3) suimtų lietuvių patriotų, 4) bevalkių moterų iki 50 metų amžiaus, kurios turėjo būti išgabentos darbams į Rusiją, 5) šeimų tu žmonių, kurie pabėgo į Skandinaviją ar Vokietiją ir kurie slapstosi nuo mobilizacijos į raudonąją armiją — tas sąrašas turėjo būti parengtas iki praėjusių metų spalio 5 dienos, 6) karininkų, mokytojų bei valdininkų, 7) kuliamųjų mašinų savininkų ir mašinistų — jie neturėjo būti suimti ar mobilizuoti, 8) mokytojų, 9) geležinkelio tarnautojų — jie mėnesį buvo palikti vietoje, bet po to pradėti suimti, 10) kunigų ir bažnyčios tarnautojų. Be to, buvo surašomi visi gyvuliai, jautai, daržovės, ūkio padargai.

Visi tie surašinėjimai ir po jų prasidėję suiminėjimai taip įvarė žmones į siaubą, kad daugelis nebeįnakvojo namuose, o kai kur naktimis buvo ištatomos sargybos, kad praneštų apie enkavedistų pasirodymą.

Mobilizacija

Pirmoji mobilizacija Pasvalyje, Vaskuose ir Joniškėlyje buvo praėjusių metų spalio 5 d., o Saločiuose — savaite vėliau, nes Saločius bolševikai užėmė vėliau. Mobilizacijai buvo gausu visokių skelbimų. Pirmųjų skelbimų žmonės beveik nepaisė. Tada buvo pakartotinė paskelbta. Mobilizacijos komisijas sudarė vieni rusai. Šaukiami buvo gimusių 1908-1926 metais imamai. Į komisijas atėjusių rusai namo nebeįėjo. Visus atvykusius apstojo raudonarmiečiai ir išgabeno. Joniškėlyje, Linkuvoje ir Pasvalyje mažai kas testojo. Tada visiems pasilikusiems buvo įsakta susirinkti į Vaskus. Ligi 1944 spalio 5 tuose trijuose valsčiuose stoji 460 vyrų. Stoję, bijodami, kad nestojusių šeimos bus persekiojamos, o ukiai deginami. Stojusieji buvo nusistatę vėliau iš kariuomenės bėgti arba fronte pasiduoti. Po pirmosios mobilizacijos daugiau jau beveik niekas nestojė, nes teroras — šeimų suiminėjimas, jaunimo gaudymas — jau buvo plačiai prasidėjęs, ir vyrai ėmė gelbėtis slapstydami miškuose.

Ukis

Tik ką atėję bolševikai paskelbė, jog visiems beže-

mams ir mažžemiams būdama duodama žemės po 10 hektarų. Nesubrendę jaunuoliai buvo viliojami į žemės paskirstymo komisijas, o „biedniokai“ raginami duoti prašymus žemei gauti. Vaskų valsčiuje nebuvo paduotas nė vienas prašymas. Po mėnesio skelbimais buvo pažadėta po 20 hektarų, bet ir tada niekas nesusigundė. Neatsiradus norinčių gauti žemę iš dvarų ir didesnių ūkių, jie buvo paversti valdiniais ukiais. Žemei dirbti ir derliui suimti žmonės varomi iš senunių.

Pasišalinusių — pabėgusių — užsienius, besislapstančius — ukius bei kitokią nusavybę bolševikai nusavino, o jų šeimas išvarė lauk, palikdami be jokios prieglaudos. Retkarčiais pasitaiko, kad buvusieji ūkio savininkai paliekami bernais bei tarnais. Buvusieji partizanai bei lietuviai veikėjai, jeigu nepasislėpė ar nepabėgo, suimami ir išvežami. Jų šeimoms kartais paliekama po 5 hektarus žemės, karvė ir arklis. Aplamai, visus geresnius gyvulius sovietai pasiėmė ir išgabeno į Rusiją. Pyslikio 80 hektarų ūkyje iš buvusių 7 arklų tepaliko vieną; avis irgi visas paėmė. Burniškių 138 hektarų Zenono Meiluno ūkiui tepaliko vieną arklį iš dešimties. Meilunienė su savo vyro seserimi laikinai paliktos tarnaitėmis. Buvusi tarnaitė paskirta šeimininke. Komisarų paskirtas nerastingas Rancius.

Darbo jėgos beveik visiškai nėra. Pyslikio dvare yra tik vienas vyras. Į kaimyninę Latviją (Bauskės apskr.) varė žmones dirbti iš Lietuvos — ten buvusių pasakojimais, Braunavos valsčiuje nesutikę nė vieno latvio.

1944 metų ruduo buvo gražus. Derlių žmonės suėmė, tik rugiai laukuos išbyrėjo. Bolševikai taip pradėjo krauti prievoles ant prievolių, kad žmonės nebespėjo jų pristatyti ir dėl jų dažnumo net laukų darbų negalėjo nudirbti. Nespėjęs išsikulti, žmogus turėjo skolintis iš kaimyno, o negavęs pasiskolinti buvo reikalaujamas atiduoti iš sėklos. O tos sėklos paskui jau niekur nebegavo, nors bolševikai žadėjo atiduoti iš „sandelio“. Tie sandėliai tuoj išgaravo į Rusiją arba kariuomenei į frontą.

Javams kultū nebuvo degalų. Žmonės, pyliavų spaudžiami, maldavosi darydami samagoną arba alų ir jį mainydami su bolševikų kariniais į degalus. Prie kuliamosios mašinos sėdėdavo „visa raštinė“, ir komjaunuliai surašinėdavo kiekvieną iškultą javų maišą. Įvairiems reikalams pra-

Vaidelio vidury matosi Amerikos armijos generolas George C. Marshall, kuris šiomis dienomis buvo paskirtas ambasadorium Kinijai.

NAUJAS AMERIKOS AMBASADORIUS KINIJA

ėjusį rudenį iš valsciaus išvarydavo iki šimto pastorių. Namuose nelikdavo nei arklų, nei pajėgusio žmogaus; dėl to rudens sėja buvo menka — labai nedaug teapsėta žiemkėlių rugių ir kviečių. Tose pastotėse žmonės išbudavo net po mėnesį. Kai kurie iš viso nebeįgrįžo, ne vienas grįžo be arklų ir vežimų.

Sviesto kg. kainuoja 300 rublių, lašinių — 350-400 rublių, rugių ir kviečių centneris — 800 rublių. Kolchozuose moterys į dieną gauti po 2 rublius; vyrų nėra iš viso.

Moterims, kurių vyrai mobilizuoti, buvo žadėtos pensijos — po tris rublius į mėnesį, bet ligi vidurio vasaros ir to savo pažado bolševikai nebuvo išpildę.

Žagina merginas ir moteris

Bolševikų karių savalaukis pradėjo nuo pat pirmos užėjimo dienos. Vaskuose pirmą sekmadienį bolševikai išžagino 5 moteris. Greituose kaimuose darėsi tas pats. Salaikonių kaime enkavedistai, Vyskupaičiui įprėmę revoliuteri ir krutinę, reikalavo atiduoti jiems dukterį; jos neradę, Vyskupaičiui primušė. Ligi apalpiūmo buvo sumuštas Zvirblinių kaime Vegys, kurio dukterys buvo spėjusios pasislėpti. Vaskų pienininkas ėjo su žmona pas gimines ir sutiko du raitus enkavedistus. Jų vienas nutvėrė žmoną, antras ėmė bizūnu mušti jį patį ir vijosi dauždamas apie kilometrą. Kitą dieną vyras savo žmoną rado išniekintą Salaikonyse.

Raudonarmiečiai atiminė ja laikrodžius, radio aparatus, drabužius ir kitokius vertingesnius ir nevertingesnius daiktus. Toks plėšimas ilgai pasidarys visuotinis ir, kaip atrodo, NKVD specialiai tam organizuotas.

Lietuviai raudonojo armijoje

Mūsų žinių teikėjai buvo mobilizuoti ir paskirti į 251 pulką. Jokio karinio apmokymo jie neturėjo. Maistas buvo blogas. Tik retkarčiais pasimaišydavo užsieniškių (amerikoniškų) konservų — tada pavaldavo socialai. Tame lietuviškame pulke nebuvo nė vieno lietuvių karininko; komandos kalba buvo rusų kalba. Pulko vadas buvo žydas Pulkovnikas, kuopos vadas — žydas Tripolskis, politrukas — vyr. leitenantas Vorobjovas, Lietuvos rusai, 1941 metais kurį laiką buvę Vaskų val. vykdomojo komiteto pirm. Be to, tame pulke buvo leit. Marijampolakis, nepriklausomybės laikais buvęs stambus didmenų prekybininkas Pasvaly. Jo sumus tebuvo spėtas iškepti šaržentu. Atvykusius į pulką lietuvių Marijampolakis apklaušinė-

'Pasaulio Dalybos'

Arba kaip Maskva tarėsi su fašistais plėšikauti

Japonijoje nusižudė princas Konoye. Generolas MacArthur jį norėjo patraukti į teismą, kaip „karo kriministą“, tai princas padarė sau galą, kad nereikėtų aiškintis teisme.

Nusižudęs japonų valstybės vyras paliko atsiminimus, ar užrašus. Ten jis sa-

ko, kad 1940 metais Japonija, Vokietija, Rusija ir Italija buvo sutarusios „pasidalinti pasaulį“. Dalybos buvo sutartos. Pagal jas Rusija būtų gavusi Indiją, Per-teisman, kaip „karo kriministą“, tai princas padarė sau galą, kad nereikėtų aiškintis teisme.

Planas buvo sutartas, didieji grobikai buvo viską puikiai sutarę. Bet išliko nesutikimas tarp Rusijos ir Vokietijos. Kada Molotovas nusikridė į Berlyną susitarti dėl vokiečių ir rusų „itakų sferų“ ribų, jie negalėjo susikabinti. Kas buvo nesutikimo priežastis, princas Konoye nesako, bet iš Hitlerio pasisakymų aišku, kad ginčas ėjo dėl Balkanų, Turkijos ir... dėl Lietuvos. Vokiečiai manė, kad Rusija per daug nori ir nutarė ją „pamokyti“ ginklais. Taip tai įvyko, kad didžiosios „pasaulio dalybos“ suiro, didieji pasaulio razbaininkai susipyko dėl meškos kailio pasidalijimo kol dar meška miške tebevaikštinėja.

NUTRAUKĖ RYSIUS SU KOMUNISTAIS

Nuo 1936 metų Francijos kairiosios partijos turėjo taip vadinamą „kairiųjų delegaciją“. Atstovai nuo kelių kairiųjų srovių bandė derinti kairiųjų srovių veikimą ir programas.

Dabar Francijos socialistų partija atšaukė savo atstovus iš „kairiųjų delegacijos“. Socialistai aiškina, kad „kairiųjų delegacija“ nebėra reikalinga, nes socialistams vyriausybėje tenka dirbti ir su komunistais ir su katalikais, o katalikų atstovų „kairiųjų delegacijoj“ nėra.

Redakcijos Atsakymai.

K. Petraičiui, Timmins, Ont. Kanadoje — Drungo pakeltu klausimu žiūrėkite straipsnį „Karo Klausimų“ sferoje „Keleivyje“. Nuolaidomis diktatuoms taikoms negalima išsaugoti. Ta patyrtė amžinatilsi Chamberlain ir visas pasaulis. Bet su aiškia, teisinga ir demokratiška politika, šiandien galima būtų ir demokratiją pasaulyje sustiprinti ir taiką išsaugoti. „Kapitalas ir stambūs biznis“ visai nesiveržia į karą su Rusija. Stambiesiems biznieriems biznis, o ne demokratija ruošiasi. Jie iš biznio su Rusija tikisi nemažai pelno, todėl dažnai siūlo daryti nuolaidas Rusijai mažųjų tautų sąskaiton. „Apyseriai“ sėdi bankuose ir stambiajame biznyje.

A. Pranevičiui, Montreal, Kanadoje — Anglija ir Francija, santykiuose su Hitleriu ne Vokietija, ilgai vedė „užgerinimo“ politiką, kokią dabar Anglija ir Amerika veda santykiuose su Rusija. 1936-1938 metais demokratinės šalys norėjo nuolaidomis „taiką išgelbėti“, bet neišgelbėjo. Ar dabar demokratijos nupirks nuolaidomis taiką iš Rusijos, patimsime tik vėliau. Apie tą klausimą pažiūrėkite trumpai „Keleivio“ kalendoriuje straipsnį: „Antras pasaulinis karas“ ir k.

„Keleivyje“ naudinga yra daryti visokių biznio skelbimus ir pajieskojimus.

Iš išvežtųjų į Rusiją niekas negrįžo. Keli parašė nieko nesakančius laiškus. „Svetur.“

TEISINGAS PATAREJAS

„Teisingas Patarėjas“ aiškina daugiausia lyties ir sveikatos reikalus. Bet jis taip pat nušviečia ir daugybę kitų dalykų. Jis pasako beveik viską, kas žmogui reikia žinoti.

Tai yra vienintelis veikalas, kuris neužims jūsų laiko ilgais pasakojimais ir nuobodžiais išvardijimais, bet trumpais ir aiškiais žodžiais pasakys jums atvirą tiesą: kas reikia daryti, o ko nereikia, kad būtų galima be baimės naudotis gyvenimo smagumais ir nepadaryti klaidos. „Teisingas Patarėjas“ atsakys jums net į tokius klausimus, kurių jūs kartais nenorėtumėt ir savo gydytojo klausiti. Beveik kiekvienas lyties klausimas jame nušviestas, beveik kiekvienas „sekretas“ išaiškintas.

Štai kelias tas klausimų, kuriuos aiškina „Teisingas Patarėjas“:

Ka reikšmia meilė ir iš kur ji pa-

reina?

Kaip atsirado ir ką reikšmia bučias?

Ka reikšmia „pirmosios nakties teisė“, kuria seniau naudojosi kunigai ir dvarponiai?

Ka reikšmia šiluminis žiedas? Balta jaunosios slėbė? Jaunosios sydras? Ryzio barstymas jauniems ant gal-

vy? „Modus Meno“?

Kas reikšmia jausmai merginai žinoti prieš ištėkėjimą, kad nepadaryti klaidos?

Kokio amžiaus geriausia tekėti ir vesti?

Kas reikšmia žinoti pirmą naktį? Si-

to nepaakojus jaunikas nei tėvai, nei

bažnyčia, nei mokykla. O klausimas

laimo svarbus, nes nuo jo priklauso

gyvenimo laime ar nelaimė. Bet ką

visi slėpia, tą atvirai pasako „Teis-

ingas Patarėjas.“

Arba Gindymo Kontrolės Klaus-

imas. Turėt ar neturėt vaikų? Tai

opausis kiekvienas sėmynas klaus-

imas. Ir „Teisingas Patarėjas“ da-

patvėikia jomų informaciją.

Be to, „Teisingas Patarėjas“ pasakys

Jums trumpai ir aišku:

Kaip prasidėjo pasaulis? — Iš kur ir

kaip atsirado žemė? — Kaip atsir-

ado žmogus ant žemės? — Ir daug-

daug kitų jomų dalykų.

„Teisingo Patarėjo“ parašymai buvo

sunaudoti tokie mokslo veika-

lai, kaip Welso „Pasaulyje Istorija“,

Jordano „Evolucijos Pagrin-

dai“, McCabe'o „Civilizacijos Evo-

lucija“, D-ro Gates „Sexual Thruths“

ir daugybę kitų. Tai karti mo-

kykla ir papuošimas namuose. Kaina

Ar galima nustatyti busimo kudit

lyties iš kaimo? D-ras Reeder sako,

kad galima, ir „Teisingas Patarėjas“

raduoda jo nurodymus, kaip tai pa-

daroma.

Kodėl tuos moters neturi vaikų,

kad ir labai nori? „Teisingas Patarė-

jas“ ir šita klausimą atsako.

Kokius vyrus moters myli? Ko-

kias moters myli vyrus? Arba ko-

kias moters nerizuoja tekėti? „Teis-

ingas Patarėjas“ pasakys jums vis-

ką.

Kas reikšmia žinoti, kad vaikai būn-

gys ir gražūs? Kaip turi užsiima-

tyti tūcia moteris? Kaip reikia au-

ginti kūdikį?

Stoveris anatomija ir fiziologija.

Kodėl kungams turėtų būt už-

drauska kaitel apie senyveses rei-

kalus?

I visus šiuos klausimus „Teisingas

Patarėjas“ atsako aiškiai ir nuos-

teptai.

Knyga graži, su paviršiniais, 288

puslapių, suprasia kuošimo aparatai.

KELEIVIS

636 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

SIELOS BALSAI

GRAŽIOS EILĖS, DAINOS IR BALADOS.

Knyga papuošta daugeliu spalvutų puikių paveikslų.

223 puslapių dydžio, apie 150 įvairių eilių.

JĮ PALINKSIMS JUSŲ LAISVAS NUO

DARBO VALANDAS.

KNYGOJE YRA TRIJŲ RUSIŲ EILĖS:

TAUTISKOS, ŠEIMYNIŠKOS IR DARBININKISKOS

TIKRAI GRAŽI IR TURTINGA EILIŲ KNYGA.

Audimo apdarais \$1.25.

Kiekvienas turėtų papuošti savo knygyną minėta knyga.

Kiekvienas nusipirktas tą knygą pasidžiaug. Pinigų geriausia

siųst „Money Orderiu“. Popierinius galima siųsti tiesiog papras-

taime konverte, bet reikia aiškiai užrašyti savo ir „Keleivio“ ad-

resą ir nepamirškiti prilipti užs centus markę.

„KELEIVIS“

636 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Vietinės žinios

DEL LIETUVIŲ PABĖGĖLIŲ SUSELPIMO

Reikalingi valgomieji daiktai ir drabužiai

Bostono BALF skyrius dabar veda maisto vąj del sušelpimo lietuvių karo pabėgėlių Europoje. Surinkti maisto daiktai ir drabužiai sudedami lietuvių šv. Petro pobažnytinėje salėje.

Kam neparanku daiktus pristatyti į pobažnytinę salę, gali palikti "Darbininko" arba "Keleivio" raštinėse. BALF darbuotojai iš ten paims ir pristatys į vietą.

Jau yra suaukauta maisto ir drabužių, bet laukiama dar daug daugiau. Manoma, kad atsiras gerasidžių lietuvių ir lietuvačių, išgars vargstančiųjų balsą ir prisidės su savo aukomis.

Keletas yra davę piniginių aukų nupirkimui maisto. Šiomis dienomis p. Ign. Mažutaitis aukojo \$10 tam tikslui per J. Steponaitį.

Pobažnytinėje salėje daiktai priimami kiekvieną savaitę vakarą, tarp 6 val. ir 8. Rėdakeijose galima palikti ir dienos metu. Laukiame!

Valdyba.

Sugrivo namas, kalti plytvagiai

Ant B gatvės po 119 nr. So. Bostone, penktadienio naktį sugrivo didelis keturių aukštų namas. 75 to namo gyventojai ketvirtadienį buvo iškraustyti iš jo, nes jau buvo pavojus, kad namas grius.

Policija sako namas sugrivo todėl, kad nesąžiningi žmonės pradėjo iš to namo sienų vogti plytas ir tiek daug jų išvogė, kad namas susmuko. Seniau greta stovėjo kitas namas, bet jis buvo nugriautas 1933 m. vėliau žmonės pradėjo iš laukutinės namo sienos "skolintis" plytų ir pagaliau tiek jų išvogė, kad namas neišlaikė. Policija sako, tai yra "gryniasius vandalizmas."

Roosevelto gimtinė konkuruoja Bostoną

Gubernatorius Tobin tikėjosi, kad Jungtinių Tautų Organizacija pasirinks Bostoną savo pastoviai sėdybai. Jis buvo net Londonan nusikridęs kviešti, kad ji čia įsikurtų. Bet kaip dabar išrodo, tai tos organizacijos vadai, turbūt, pasirinks savo namams vietą ne Bostono, o New Yorko valstijoje, butent Hyde Parke, kur buvo gimęs ir augęs prezidentas F. D. Rooseveltas.

150,000 dolerių sniego valymui

Mūsų miestas paskyrė 150,000 dolerių sniego valymo išlaidoms padengti. Prieš šventes tiek prisnigo, kad sniego nuvalymas miestui atsisė gana brangiai. Miesto taryba taip pat paskyrė 70,000 dolerių Charlestown tiltui pataisyti. Tą tiltą buvo apardęs vienas laivas.

Šunų lenktynės Readvillės priemiesty

Readville priemiesčio gyventojai kelia protestus prieš žadamą atidaryti ten naktines šunų lenktynes. Readville gyventojai nenori to sporto savo ramiam miestelyje.

K. Armonas serga

Jau koks septintas mėnuo kaip serga ilgametis "Keleivio" skaitytojas drg. K. Armonas, kuris gyvena So. Bostone, 438 East 6th St. Linkim jam greit pasveikti.

Nubaudė 2 karininkus

Prieš porą savaičių į Charlestown tiltą įvažiovo laivas ir sugadino tiltą. Už savaitės teismas nagrinėjo tą reikalą ir atrado, kad kalti buvo laivo karininkai, kurie per neatsargų važiavimą atsidaužė į tiltą. Jie nubauti. Pasirodo, kad F. B. Standish, pirmas laivo inžinieriaus padėjėjas, buvęs girtas. Jam atimta teisė važinėti Amerikos laivais. Vyriausias laivo inžinierius, Harry Trever, gavo perspėjimą: jei per šėsis mėnesius jis neprasikals, jam bausmės bus atleista.

Atvyksta tyrinėti

I Bostoną šią savaitę atvyksta Jungtinių Tautų Organizacijos septyni atstovai. Jiems yra pavesta tyrinėti, kokiame mieste geriausiai būtų parinkti Jungtinių Tautų Organizacijos būstinė. Tarp kitų miestų yra numatytas ir Bostonas. Vargžytynės dabar svarbiausiai eina tarp Bostono ir New Yorko.

Šią savaitę bus gyventojų surašymas

Šią serečą Bostono policija pradės surašinėti miesto gyventojus balsavimo tikslais. Toks surašymas yra daromas kasmet.

Užmušė savo žmoną

Cambridge gyventojas Donald McKinnon savaitę atgal nudurė savo žmoną. Tragedija įvyko jų namuose. Cambridge Rindge Ave. Šiurpi žmogžudystė atsitiko dalyvaujant McKinnon dukrelei, 16 metų mergaitei, kuri bandė tėvą sulaukyti, bet jai tas nepavyko. Po žmogžudystės McKinnon bandė nusizudyti, bet tikėtai susižeidė. Jis suimtas.

Katalikai patenkinti

Iš naujai paskirtų keturių Amerikos kardinolų, vienas, New Yorko arkivyskupas Spellman, yra kilęs iš Whitman, Mass. Jo šeima yra dabar dar tebegyvena tame miestelyje.

Mirė daktaras Edward Timmins

Jau prieš kurį laiką čia mirė ir lietuviams southbostoniečiams gerai žinomas daktaras Edward Timmins. Velionis buvo žinomas ir kaip daktaras ir kaip visuomenės veikėjas.

Nebeveš kareivių per Bostono uostą

Nuo šio pirmadienio per Bostono uostą nebebus vežami kareiviai iš Europos namo. Ikišiol per Bostoną grįžo beveik pusė mūsų kareivių iš Europos, bet dabar visi jie bus grąžinami per New Yorko uostą.

Padidėjo vedybų skaičius

Per 1945 metus Bostone susituokė iš viso 9,260 porų; jį 1944 metais sutuoktųjų buvo tik 8,806.

THERE'S A GRUEN FOR EVERY GIFT OCCASION

Remember the milestones in the passage of time with the perfect timepiece... a Gruen Watch... combination of the utmost in precision reliability and brilliant style. Give the gift that brings pride of ownership, that is as practical as it is beautiful... and make someone genuinely grateful.

Ladies' Veri-Thin Star, 15 jewels, gold filled, goldite back \$33.75
Men's Veri-Thin Dunbar, 15 jewels, expanding bracelet, goldite back \$39.75

Graduation?

Traditionally given for Commencement... not just a watch, but a Gruen, the finest award for achievement because Gruen itself is an achievement in precision watchmaking.

Birthday?

To celebrate another year... a Gruen, the gift that gives many happy returns each year of its long life... returns in precise accuracy, dependability, and flattering smartness.

Ladies' Curvex Duchess, 17 jewels, gold filled \$55.00
Men's Curvex Collegian, 17 jewel, gold filled \$55.00

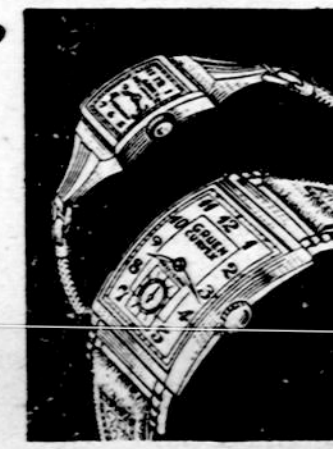
Ladies' Monterey, 17 jewels, 14 kt. gold \$59.50
Men's Veri-Thin Viscount, 17 jewels, 14 kt. gold \$92.50

Wedding?

A gift they'll never forget... to mark this life that is just beginning, give Gruens to both bride and groom... the watch that will serve them for all time, as it has served the world for over 70 years.

Anniversary?

A real surprise for him for her, exquisite... a Gruen, the perfect accessory for all occasions... a symbol of enduring loyalty, practical yet cherishable... the timely way to say "I love you."

Ladies' Curvex Crescent, 17 jewels, gold filled \$59.50
Men's Curvex Knight, 17 jewels, gold filled \$67.50

BUY A GRUEN WATCH

BUT BUY A WAR BOND FIRST

KETVIRTIS and COMPANY

312 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

"Keleivio" ir LSS bankieto komisijos padėka

"Keleivio" ir LSS bankieto komisija šiuo reiskia nuoširdžiausią padėką mūsų bankieto gspadinėms, taipgi visiems draugams ir draugėms, kurie ir kurios platino tikietus. Ačiū jų pastangoms, turėjom tikrai gražią bankietą.

Dar kartą ačiū visiems ir visoms!

Bankieto Komisija.

Grazi iškilmė pas Ramanauskus

Pereito šeštadienio vakare Mrs. Ramnauskienė, 448 E 7th St., So. Bostone, suruošė gražią iškilmę. Buvo pakviesti Ramanauskų giminės, draugai ir kaimynai. Visi buvo sočiai pavaišinti. Iškilmė buvo suruošta sulauktuvėms Mrs. Ramanauskienės sunų, John ir Stepono, kurie šiomis dienomis grįžo iš Dėdės Samo tarnybos. Abudu sunus grįžo iš Italijos, sveiki ir drūti, nugalėję mūsų šalies priešus.

Rep.

Gili žiema

Šimet žiema pas mus prasidėjo nepaprastai anksti ir labai daug sniego. Pereita šeštadienį tiek prisnigo, kad tukstanciai automobiliai buvo palikti ant kelių.

Pasigėrė ir pasidarė sau galą

Pereito nedėdienio naktį nusizudė žibinančių gazu Thomas O'Brien, 29 metų amžiaus Reverę gyventojas. Jis parėjo subatos vakarą girtas. Motina jį subarė. Tuomet jis atsuko virtuvėje į atsisėdęs prie pečiaus. Motina bandė gazu užsukti, bet jis ją atstumė. Tuomet moteriškė pradėjo klykti, subėgo kaimynai ir gazu užsuko, o girtuoklį nuvedė lovon. Bet naktį jis atsikėlė ir nuėjęs virtuvės vėl atsuko gazu. Ši sykį nusizudė jis pats ir tik per plauką neužtroško gazu jo motina. Ji buvo nuvežta ligoninėn be žado. Tai ve, ką padaro degtinė.

Laiškus suvertė į "es-keną"

Kalėdų sezonui paštas pasisamdė daug laikinių laiškanesių, žmonės pradėjo skustis, kad jie negauna nei laišku, nei laiškaščių, kuriuos tikėjosi gauti. Patraiskėjo, kad tie jauni "laiškanesiaiai" verčia laiškus į pelenų bacias. John A. Connolly iš Roslindale buvo sugautas suvertęs į "es-keną" apie 10 laišku. Tai gi, jeigu jūs neavot laiško ar laiškaščio, tai veikiausiai jie buvo tokių paštininkų" su naikinti, kad nereikėtų nešioti.

Tel. SOU. 4645

Casper's Beauty Salon

PRIJUNGIA

--- GIFT SHOP ---

IVARIŲ NAUDINGŲ REIKMENŲ DOVANOMS

CASPER'S Beauty Salon

738 E. Broadway, South Boston, Mass.

Hours: 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

SVARBUS REIKALAI

ALEXANDER TRAKNIS,

Pirmiau gyvenęs 36 Newman St., So. Boston, Mass.

FELIX DROBNECK,

Gyvenęs Lawrence, Mass. ir kituose miestuose

JOSEPH CIDLEVICH,

Pirmiau ir dabar gal gyvenęs So. Bostone.

Jie patys, arba apie jų dabartinę gyvenimo vietą žinantieji, tuojau atsišaukite pas:

ADV. F. J. BAGOCIUS,

302 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Geriausia Užėiga Vyrams ir Moterims Yra

SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas

Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausią alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai patarnauja. (11-24)

258 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radijo Korporacijos programa ateinantį nedėdienį iš WORL stoties, 950 kilociklių, tarp 9:30 ir 10:30 ryto, bus tokia:

- 1—Muzika.
- 2—Dainos.
- 3—Pasaka apie Magdutę.

Po programos parašykite savo išpužius ir nusiųskite šiuo adresu: WORL Station, Lithuanian Program, Boston, Mass. S. Minkus.

REIKALINGI DARBININKAI

Motėrys reikalingos vilnas sortuoti. Patyrimas nereikalingas. Mes išmokinsim. Darbas pastovus. 5 dienos į savaitę. Kreiptis į 229 A Street, South Boston. (53)

BORIS BEVERAGE CO.

220 E Street, South Boston

Pristato toniką, vyną ir visokių rusišų alų baliams, vestuvėms į namus ir sales. (-)

Savininkai:

Jonas Arlauskas ir Juozas Skendalis.

Telef.: SOU 3141.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

414 W. Broadway

SOUTH BOSTON, MASS

Office Tel. So. Boston 0948

Res. 37 ORIOLE STREET

West Roxbury, Mass.

Tel. Parkway 1233-W

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4

ir nuo 7 iki 8

506 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: SOUth Boston 1320

Tel. TRObridge 6330

Dr. John Repshis

(REPSYS)

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Nedėliomis ir šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto

278 HARVARD STREET

kamp. Inman St., arto Central Sq.

CAMBRIDGE, MASS.

Dr. Leo J. Podder

Is Leningrado.

Specializuoja Vyriskų organų nusilpėjime. Gyvenimo permainingą moterų ir vyrų ligas Kraujo ir Odos Ligas.

Valandos: nuo 10 iki 12 diena

nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakare

180 HUNTINGTON AVE.,

BOSTON, MASS.

Tel. Commonwealth 4570

Tel. SOU 2805

DAKTARAS

J. L. Pašakarnis

OPTOMETRISTAS

Ofiso valandos:

Nuo 9 ryto iki 7 vakare

Seredomis:

Nuo 9 ryto iki 12 diena

447 Broadway

SO. BOSTON, MASS.

DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 27 BOSTON. Tel. Lafayette 2371 arba: Somerset 2044-J

SPECIALISTAS KRAUJO, INKSTŲ IR NERVŲ LIGŲ

Daro Kraujo Patikrinimą

Valandos:

Nuo 9 ryto iki 7 vak. kasdien

Nedėliomis, nuo 10 ryto iki 1.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUSTYTOJAI (Insured Movers)

Perkraustom čia pat ir į tolimas vietas. Saugi priežiūra, kaina prieinama

326 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

Tel. SOUth Boston 4618